

КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

ИСТИНА - VERITAS

Издание
на Католическата
епископска
конференция в България

Ego sum via, et veritas, et vita. Jo 14,6

Брой 5 (1510)

София, май 2016 г.

Цена 0.50 лв.

Дойди, Душе Свети, и се Всели в нас

Икос 1

Ангелите на небесата в светли ликове непрестанно възносят слава на Светия Дух като източник на живота и невеществената светлина, просвещаваща с Божествени мълнии.

С тях и ние Те прославяме, Душе Непостижими, за всички явни и тайни Твои милости и просим Твоето Божествено осеняване:

Дойди, Светлина истинна и радост духовна; дойди, росеносен облак и неизказаната красота.

Дойди и приеми като благовонно кадило нашата хвала; дойди и ни дай да вкусим радостта на Твоето явяване.

Дойди и направи този ден ден на Твоето милосърдие; дойди и ни развесели с изобилието на Твойте дарове.

Дойди, святост безмерна, и ни очисти от всяка сквернота; дойди, вечно, незалазящо Сълнце, и направи Свое жилище в нас.

Дойди, Утешителю, Душе Свети, и се всели в нас.

Икос 2

Чаша от огнен дъжд, излял се върху апостолите в Сионската горница: Тебе възпяваме, Тебе благославяме, на Тебе благодарим, Боже, Душе Свети, изпрати и на нас Твоята премъдрост:

Дойди, осветителю и пазителю на Църквата; дойди и дай едно сърце и едни уста на Твоите верни.

Дойди и възпламени нашето хладно и безплодно благочестие; дойди и прогони състяващия се над земята мрак на безбожие и нечестие.

Дойди и ни дай да вкусим колко си благ; дойди и ни научи на всяка истина.

Дойди и покори всичките ни помисли на Твоето владичество; дойди, мъдрост непостижима, и както Ти е угодно, спаси ни.

Дойди, Утешителю, Душе Свети, и се всели в нас.

[На стр. 2](#)

„Слизането на Свети Дух“ - худ. Хуан де Фландес, 1514-1519

Хилядолетен юбилей

1. Пълния текст на извънредно важните за историята ни „Отговори на папа Николай I“ ни поднасят засега следните три ръкописа: 1) пергаментовия Codex Vaticanus lat., № 3827, fol. 196-209, с размери 29 см x 23 см, в минускулен шрифт от X-XI столетие, означаван с B у Perels, Monumenta Germanias historica, Epistolarum t. VI, Karolini aevi IV, Berolini 1925, стр. 568 и сл.; 2) лененият Codex Vallicellanus Lat., № 3554, fol. 260-289, с размери 30 см x 22 см, в курсив от края на XVI столетие, означаван с C у Perels, ц. съч.; 3) книжният

Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите

Codex Vaticanus C 23, fol. 273-291, с размери 29 см x 21 см, в курсив от XVI столетие, означаван от мене с E. Към тия три ръкописа трябва да се прибави и изчезналият засега Codex Remigianus, който също ни е давал пълния текст на „Отговорите“ и който Perels, ц. съч., означава с D. За материала, размерите и шрифта на тия ръкопис не може да се каже нещо положително. Особените му четения обаче са били отбелзани, преди да изчезне, от

Constant и са запазени в архива му, отдето са публикувани в Analecta iuris pontif. X (Paris 1869), стр. 142 и сл. Освен това ние разполагаме с други два книжни ръкописа, които обаче не ни дават пълния текст на „Отговорите“: 1) Codex Vallicellanus J 49, fol. 323-330, с размери 28 см x 22 см, в курсивен шрифт от края на XVI столетие, означаван от мене с F; 2) Codex Vallicellanus Q 6, fol. 361-379, с размери 44 см x 29 см, също в курсив от XVI сто-

летие, означаван от мене с G. От тях първият ни поднася само текста на „Отговорите“ до 51 глава включително, а вторият - целия текст, но с големи съкращения.

С обстоятелството, че концептът на „Отговорите“ е бил написан на папирус, който изобщо не се отличава с особено голяма издръжливост, може да се обясни, дето поч-

[На стр. 8](#)

[На стр. 5](#)

Папа Франциск на остров Лесбос

Скъпи братя и сестри,
Днес пожелах да бъда с вас.
Искам да ви кажа, че не сте съми.
През последните месеци и седмици преживявхте много страдания в стремежа си за по-добър живот. Много от вас са се почувствали принудени да избягат от конфликт и преследване особено заради децата си, заради малките. Направили сте големи жертви за своите семейства. Знаете болката да оставите зад себе си всичко, което ви е скъпо - което може би е най-трудното, - без да знаете какво ще донесе бъдещето. Много други като вас са в бежански лагери или в градове в очакване, с надеждата да изградят нов живот на този континент.

Дойдох тук с моите братя патриарх Вартоломей и архиепископ Иероним само за да бъдем с вас и да чуем вашите истории. Ние сме дошли да насочим вниманието на света към тази тежка хуманитарна криза и да молим за разрешаването ѝ. Като вярващи хора ние искаме да обединим нашите гласове, за да говорим отворено от ваше име. Надяваме се, че светът ще обрне внимание на тези трагични и наистина отчайващи ситуации и ще отговори по начин, достоен за нашата обща човешка природа.

Бог създаде човешкия род, за да бъде едно семейство; когато

[На стр. 2](#)

Международен скаутски уикенд - Братислава, Словакия

(8 - 10 април 2016 г.)

В резултат от дългогодишното познанство на българските шефове скаути със „Скаутите на Европа“ Сдружение католически скаути - България, получи покана за участие в международен информативен скаутски уикенд в Братислава. Събитието се състоя на 8, 9 и 10 април 2016 г. Участниците бяха представители на скаутите от Австрия, България, Германия, Италия, Румъния, Словакия, Франция и Чехия. Българската страна участва със седем души, представители на Националния скаутски съвет.

Целта на срещата беше да се обменят опит и информация за предстоящите скаутски инициативи в различните европейски страни, както и да се даде възможност за реализиране на повече съвместни дейности чрез по-доброто познаване на скаутските организации в Европа. „Нашата организация е доста млада и много се стараем да направим всичко както трябва, но също така се нуждаем и от помощ от вече утвърдилите се в скаутското движение. Програмата беше доста интензивна, с много беседи. Ние разказахме за досегашния си опит и получихме ценни съвети. Също

така ни въведоха доста по-дълбоко в церемониала и ни разказаха интересни случаи от техните преживявания. Успяхме да завържем много връзки и бяхме поканени на няколко тренировъчни лагера в Полша, Франция и Италия.“ Това мнение споделя една от участничките - Надежда Пънкина, шеф на момичетата скаути и отговорна за финансите на регионално ниво.

Скаутската делегация използва възможността и посети отец Сречко Римац в Загреб, както и движението на Фоколарините в Крижевци.

„Сега, като се върнахме, сме още по-ентусиазирани, натрупали опит и придобили по-дълбоки познания и се надяваме да успеем да предадем духа на скаутите на Европа и на нашите деца“, добавя Надя.

Поради засиления интерес от страна на скаутите летният лагер вече е планиран за периода 10 - 17 юли 2016 г. в местността „Беглика“ и в него ще вземат участие около 80 момичета и момчета скаути. Там се очаква посещение от главния шеф на „Скаутите на Европа“ Мартин Хафнер.

Михаела МАНОЛОВА

Дойди, Душе Свети, и се Всели В нас

От стр. 1

Икос 3

Алфа и Омега, начало и край си Ти, Душе вечни, оживи повтори всичко и всички с необятната сила, с която си се носел над водите. От Твоето живоночно дихание от безвидната бездна се е явила неизказаната красота на първоздадения свят. Затова Те зовем:

Дойди, велик и в малкото цвете, и в небесната звезда; дойди, възхваляван от всяко дихание на небесата и на земята.

Дойди, неизчерпаемо съкровище на многообразните дарове и вечна красота; дойди и озари мрачния хаос на моята душа.

Дойди и с Твоята благодат оживи семето на духовния живот в нас; дойди и с Духа на светлината и силата утвърди нашето немощно разположение.

Дойди и с Твоя светъл образ украси мрачното безобразие на моята душа; дойди и ни покажи ново творение в Христата.

Дойди, Утешителю, Душе Свети, и се всели в нас.

Икос 4

Чрез Светия Дух всяка душа се оживява, с Неговата сила при възкресението всички създания се възстановяват в последния ден от настоящия век и в първия ден от бъдещия. Тогава вдигни ни от гробовете не за съаждане, но за

Божествено блаженство с всички светии и наши близки:

Дойди и ни избави от грешнова смърт; дойди и ни дай постоянна памет за смъртта.

Дойди и преди нашия край ни наасити с Христовите Тяло и Кръв; дойди и ни дай тихо успение с чиста съвест.

Дойди и направи светло наше пробуждане от смъртен сън; дойди и бъди с нас, когато застанем пред страшния Съдия.

Дойди и ни сподоби с радост да видим ликуващото утро на вечността; дойди и като сънце просвети тогава нашите безсмъртни тела.

Дойди, Утешителю, Душе Свети, и се всели в нас.

Из акатист на Бог Дух Свети

Пета поредна среща „Ациас“

Празник на Легиона на Мария в с. Малчика

На 2 април 2016 г. се състоя V среща на легионерите в България. Домакин беше село Малчика, а духовен ръководител отец Ремо Гамбакорта. Празникът се състоя в черквата „Света Анна“. Започнахме с шествие, броеница, литургия, обожаване на Светото причастие, подновяване на обещанието от легионерите пред вексилиума - духовния символ на легиона. Присъстваха седем президиума със своите духовни ръководители. На тази среща имахме прекрасната възможност да учредим за първи път Курия - управителен орган от няколко президиума. Нейното седалище ще бъде в Свищов, с духовен ръководител отец Грегорий Виан. В нея са включени Белене, с. Малчика, Трънчовица. Празникът приключи в изключително приятелска атмосфера и с решение следващата среща „Ациас“ да се състои в Трънчовица, с духовен ръководител отец Стефан Калапиш.

От президиума на София

Папа Франциск на остров Лесбос

На 16 април Светият отец посети гръцкия остров Лесбос, на който са настанени хиляди бежанци. Посещението му трая близо шест часа. Той бе там със своите събрата Константинополски и Вселенски патриарх Вартоломей и архиепископа на Атина Йероним, за да изразят близостта и солидарността си както към бежанците, така и към гражданите на Лесбос и целия гръцки народ. Папата беше посрещнат на летището от гръцки министър-председател Алексис Ципрас, но не бяха произнесени официални слова.

На въръщане папата каза на придружаващите го журналисти: „След това, което видях, което вие видяхте в този бежанско център (Мория - б. р.), ми се доплака.“

Папа Берголъо предложи убежище на три сирийски семейства с шест деца между четири и четиридесет години.

Преди пътуването директорът на Ватиканския пресцентър отец Федерико Ломбарди уточни, че визитата е икуменична и хуманитарна.

Г-н Министър-председател, Уважаеми господра ръководители,

Съкли братя и сестри,

Откакто Лесбос се е превърнал в убежище за много мигранти в търсене на мир и достойнство, имах желанието да дойда тук. Днес аз благодаря на Бог, Който ми даде тази възможност. Благодаря и на президента Павлопулос за поканата, заедно с патриарх Вартоломей и архиепископ Йероним.

Бих искал да изразя възхищението си от гръцкия народ, който въпреки сериозните трудности за преодоляване знаеше да държи отворени сърцата и вратите. Много обикновени хора предложиха малкото, което

имат, за да го споделят с тези, които бяха лишени от всичко. Бог ще знае да възнагради тази щедрост, както и тази на други съседни държави, които още от първите моменти приеха с

На стр. 7

ИСТИНА - VERITAS
продължител
на в. „Истина“ (1924 - 1949 г.)

Директор
свещеник Благовест
Вангелов

Адрес на редакцията:
1606 София,
ул. „Люлин планина“ № 7
Тел. (02)41-77-739,
E-mail: istina-v@techno-link.com
Редактор Марио Георгиев
ISSN 0861-6450

Думи, отправени от папа
Франциск към бежанците
в бежанския лагер Мория
на остров Лесбос

16 април 2016 г.

2
ИСТИНА
VERITAS
Брой 5 (1510)
май 2016 г.

Католически съяви

Италия. Епископът на епархията в гр. Пистоя е забранил на енористите на двете черкви в града да предоставят храмовете си за молитва на мюсюлмански бежанци, които настоявали да влязат в храмовете. Двете черкви събират помощи за мюсюлманските бежанци и им търсят подходящо място за молитва.

+ + + Като протест срещу преследването на християните по света католическата благотворителна организация „Кирхе ин Нот“ организира на 29 април червено осветяване на световноизвестните фонтани „Треви“ като възпоменание на кръвта на многото християнски мъченици по света.

Филипините. На втория ден на Великден в католическия университет в столицата Манила е получена бомбена заплаха по Фейсбук. Незабавно са опразнени всички помещения на университета и околните сгради. След щателна проверка не са открити взривни вещества. Университетът „Атенео“ е основан от ѹезуитите като училище през 1859 г., а през 1959 г. е учреден като висше учебно заведение. Сега е най-големият университет във Филипините.

Полша. На генералната аудиенция на площад „Свети Петър“ на Връбница папа Франциск призова всички католически младежи по света: „Надявам се и ви очаквам да се срещнем в Краков на Световната младежка среща в родината на свети папа Йоан-Павел II“. От 1986 г. на всеки три години папата се среща с младежи от цял свят. Тазгодишната среща е в полския град Краков от 27 до 31 юли. Това ще е втората среща на папа Франциск с младежите, първата беше през 2013 г. в Рио де Жанейро, Бразилия.

+ + + До края на март т.г. в Краков са получени над 600 хиляди заявки за участие в Световната младежка среща с папа Франциск. Най-много са заявките от Италия - над 85 хиляди, над 40 хиляди от Франция, над 35 хиляди от Испания. Организаторите очакват около 2.5 млн. младежи. Освен Краков папата ще посети най-голямото светилище на Полша - Ченстохова, и нацисткия концлагер в Освиенцим. Най-многобројното участие на СМС е било през 1995 г. - повече от четири милиона младежи в столицата на Филипините Манила; през 2013 г. в Рио де Жанейро те бяха над 3.7 милиона. Тазгодишната среща е втора за Полша; първата беше през 1991 г.

+ + + Във връзка с отпразнуването на 1050 години от покръстването на Полша в страната са организирани големи тържества, на които е присъствал и кардинал-секретарят Пиетро Паролин. Полският парламент е заседавал в Познан - за първи път извън столицата на страната Варшава. Кардинал Паролин е заявил: „Полша трябва да се гордее с великите си граждани кардинал Стефан Вишински (1901-1981) и свети папа Йоан-Павел II (1920-2005), които символизират верността и предаността на Полша към Бог, Евангелието и Светия престол и превърнаха Полша в крепост на католическата вяра!“.

Германия. По случай учредяването на съюза „Светилищата на Европа“ преди 20 години католическото светилище на Германия - Алтътинг, с чудотворната Черна Мадона, е издадо юбилейна марка от 85 евроцен-

та, която се пуска в обращение на 2 май - датата на учредяването на съюза на шестте най-големи европейски светилища на Дева Мария: Алтътинг - Германия, Фатима - Португалия, Лорето - Италия, Лурд - Франция, Мариацел - Австрия и Ченстохова - Полша. Светилищата са известни и като духовни столици на Европа. Светилището Алтътинг се посвещава годишно от над един милион богомолци, поклонници и туристи.

+ + + Загиналият в концетационния лагер в Даахау моравски католически свещеник Енгелмар Унцайтиг (1911 - 1945) ще бъде провъзгласен за блажен на 24 септември т.г. във Вюрцбург от префекта на Конгрегацията за светците кардинал Анджело Амато. През 1941 г. отец Енгелмар е арестуван от Гестапо и предаден в лагера в Даахау, където са интернирани над 2800 католически духовници. Той е спасявал много затворници от гладна смърт. „Ангелът от Даахау“ е починал на 2 март 1945 г. През 2009 г. папа Бенедикт XVI признава неговото мъченичество, а на 22 януари т. г. папа Франциск определя дения за провъзгласяването му за блажен.

+ + + Епископската конференция на Католическата църква в Германия е апелирала към всички богомолци да проявяват милосърдие към бежанците, като същевременно напомня и за съобщението на Министерството на вътрешните работи, че от милион бежанци, дошли в Германия, над 140 хиляди от тях, след като са получили бежанска карта, са напуснали бежанските лагери и свободно се движат из страната.

Австралия. Своеобразно великденско чудо е преживяла католическа черква, пълна с богомолци, в Сидни. След неделната литургия една лека кола се насочила внезапно към входа на храма, строшила стъклената врата и спряла до последния ред на църковните чинове. Ранени са били две богомолки както и 78-годишната шофьорка. Енорийският свещеник отец Уим Хъокст е нарекъл това „великденско чудо“, защото има толкова малко ранени в енорията „Мадоната от Лурд“. Той е заявил: „Благодарим на Бог, че леко преминахме това препятствие“. Шофьорката е ревностна католичка и уважавана жена. Според отец Хъокст след литургията жената е изкарала колата от паркинга и е натиснала погрешен педал.

Мексико. Най-голямото светилище в света - това в Гуадалупе, става държавна собственост, но ще се ръководи и сто паница от Епископската конференция на Католическата църква в страната и архиепископията на град Мексико. Светилището и огромната катедрала в околностите на града се посвещават всяка година от над 20 милиона богомолци от цял свят, а за патронния празник на 12 декември - Девата от Гуадалупе - идват над пет милиона вярващи. Според преданието между 9 и 12 декември 1531 г. Божията Майка се явяла няколко пъти на 57-годишния Хуан Диего (1474-1548). Тя му поръчва тук, на този хълм, да се построи черква. В огромната базилика се съхранява и Моренита - Мургавата Мадона.

САЩ. Луксозната лимузина „Фиат“, с която е пътувал папа Франциск в Ню Йорк през есента на 2015 г., е продадена на търг за 300 хиляди долара и цялата сума е предадена като дар на католическата архиепархия в Ню Йорк. Търгът е спечелен от канадски бизнесмен.

Ватикан. Папа Франциск е поканил и разговарял с председателя на Епископската конференция на Католическата църква в Панама кардинал Хо-

се Луис Лакунса и архиепископ Хосе Доминго във връзка със скандала „Панамагейт“. Досега не са изнесени данни за разговорите.

+ + + Италианският президент Серджо Матарела е поздравил папа Франциск във връзка с тригодишния му понтификат с думите: „Италия и италианците искрено се възхищават на Вашата служба“.

+ + + Папа Франциск е назначил архиепископ Франциско Монтечило Падиля (62) за апостолически нунций в Кувейт и апостолически делегат за Арабския полуостров. На Арабския полуостров живеят над един милион католики предимно от Филипините и Югоизточна Азия, които работят като строители и домашни прислужници.

+ + + Светият отец е назначил досегашния нунций в Мексико французина Кристофер Пиер за нунций в САЩ. Този пост е една от най-важните дипломатически служби на Светия престол.

+ + + Папата е назначил три нови ватикански посланици. За Турция и Туркменистан това е американският дипломат архиепископ Пол Ръсел (56). За нунций в Република Конго - архиепископ Франциско Молина (51), и за апостолически делегат в Мавритания - архиепископ Майкл Уольс Банах (53).

+ + + Продължават споровете между Франция и Светия престол относно назначаването на френски посланик. Определеният от Франция посланик Лоран Стефанини бе отхвърлен от папа Франциск, тъй като дипломатът има хомосексуални наклонности. Папа Франциск се позовава и на протестите на мнозинството от френската обществоност, особено на католическите организации във Франция, срещу хомосексуалните прояви в обществото.

+ + + Папа Франциск е назначил 55-годишния албански свещеник Рок Гънлесхай за архиепископ на историческата архиепархия Бар в Черна гора.

+ + + Светият престол непрестижно се стреми да поддържа възходящата репутация на католическите университети по целия свят, тъй като „растящите предизвикателства в света изискват зрели и компетентни личности“. Това послание отпраща Светият престол във връзка с националния ден на католическата университет „Пресвето Сърце“ в Милано. Тази е една от основните цели на католическите университети. Те имат за задача да обучават и възпитават нови поколения „в духа на принципите на християнската вяра и католическата традиция“. Младите поколения трябва да се насочват към модела на автентичната солидарност и да го усвояват, за да допринасят на общественото благо, подчертава кардинал-секретарят Пиетро Паролин, като посочва в посланието, че е „много важно да се обновят усилията, та новите поколения да откриват личности, институции и места, където могат да осъществяват едно цялостно формиране, пра-вешо възможно откровения и конструктивен диалог между вяра и разум, между различните области на знание и богословие... Да се инвестира във формирането на младите, които живеят днес във време на несигурност и непостоянство - било от социална гледна точка, било от религиозна“. Основанието през 1921 г. католически университет в Милано обучава днес по-вече от 40 хиляди студенти и е най-голямото висше учебно заведение в Европа и най-големият католически университет в света.

+ + + На генерална аудиенция папа Франциск почете християнизирането на Полша преди 1050 години и се изказа

за необходимостта от разкаяние и готовност за милосърдие. Във връзка с покръстването на Полша през 966 г. папата се обърна към поклонниците от тази страна: „Благодаря на Бог за това историческо събитие, което в продължение на много години е развивало и усъвършенствало вярата, духовността и културата на вашата страна“. Като спомена покръстването на полския княз Миешко I през 966 г., той заяви: „Моля Бог днешните и бъдещите поколения на Полша да останат верни на Католическата църква, да свидетелстват за любовта към Христос и към Църквата“.

+ + + Кандидатът за президент на САЩ от Демократическата партия Бърни Сандърс е посетил Ватикан във връзка със съвещанието на Папската академия за социални науки, където е бил поканен като гост. Пред журналисти Сандърс е заявил: „Аз съм голям, много голям фен на папа Франциск. Разбира се, имам някои различия като хомосексуализма, правата на жените, но по отношение на икономиката папа Франциск има невероятна роля“.

+ + + Светият отец е приел на частна аудиенция Великия херцог на Люксембург Анри. 60-годишният владетел е придружаван от съпругата си Великата херцогиня Мария-Тереза, петте им деца и тримата им внуци. За половинчасовата среща не се дават подробности. Католическото дворянство поддържа традиционно тесни контакти с Църквата и Светия престол. Великата херцогиня е от кубински произход, израсната е в САЩ. Тя е посланичка на добра воля на ЮНЕСКО. Техният син херцог Гийом, роден през 1981 г., е посетил папа Франциск през 2013 г. През 2014 г. Анри и съпругата му са посетили Рим по повод канонизацията на папите Йоан XXIII и Йоан-Павел II. Анри става Велик херцог през 2000 г. след абдикирането на баща си Жан. От 550-хилядното население на Люксембург над 350 хиляди са католици.

+ + + Папа Франциск е приел на частна аудиенция бившият президент на Франция Никола Саркози заедно със съпругата му Карла Бруни. Срещата е била лична, нямая подробности за темите на разговор. От 2007 до

2012 г. Никола Саркози е президент на Франция. През 2007 г. той е на частна аудиенция при папа Бенедикт XVI. При апостолическото посещение на папата във Франция през 2008 г. те пак се срещат. През октомври 2010 г. Саркози отново посещава Ватикан. През декември 2007 г. Саркози е удостоен с титлата Почетен каноник на Латеранската базилика, традиционна привилегия на френските крале.

+ + + Кандидатът за президент на САЩ от Демократическата партия Бърни Сандърс е посетил Ватикан във връзка със съвещанието на Папската академия за социални науки, къде то е бил поканен като гост.

+ + + Кандидатът за президент на САЩ от Демократическата партия Бърни Сандърс е посетил Ватикан във връзка със съвещанието на Папската академия за социални науки, къде то е бил поканен като гост. Пред журналисти Сандърс е заявил: „Аз съм голям, много голям фен на папа Франциск. Разбира се, имам някои различия като хомосексуализма, правата на жените, но по отношение на икономиката папа Франциск има невероятна роля“.

+ + + Светият отец е приел на частна аудиенция Великия херцог на Люксембург Анри. 60-годишният владетел е придружаван от съпругата си Великата херцогиня Мария-Тереза, петте им деца и тримата им внуци. За половинчасовата среща не се дават подробности. Католическото дворянство поддържа традиционно тесни контакти с Църквата и Светия престол. Великата херцогиня е от кубински произход, израсната е в САЩ. Тя е посланичка на добра воля на ЮНЕСКО. Техният син херцог Гийом, роден през 1981 г., е посетил папа Франциск през 2013 г. През 2014 г. Анри и съпругата му са посетили Рим по повод канонизацията на папите Йоан XXIII и Йоан-Павел II. Анри става Велик херцог през 2000 г. след абдикирането на баща си Жан. От 550-хилядното население на Люксембург над 350 хиляди са католици.

**Рубриката води
Петър КОЧУМОВ**

Бронзова статуя „Бездомните Исус“ във Ватикан

Бронзова статуя на Исус Христос в естествена големина, представен като клошар, легнал на пейка и покрит с лепка завивка, от която се подават само краката му с белезите от разпъването, бе поставена през Страстната седмица във Ватикан пред входа на апостолическата елемозинерия (службата за милостиня).

Хиперреалистичното произведение е дело на канадския скулптор Тимоти П. Шмалц, който пояснява, че идеята за направата на статуята му е дошла, когато по коледно време видял бездомен човек да

спи на една пейка: „Когато видях тези отхвърлени хора, ние трябва да видждаме Исус Христос“, казва авторът.

Първият екземпляр от статуята бе поставен през 2013 г. в ѹезуитския „Реджис колеж“ в град Торонто, след което нейни копия са изпратени в различни части на света: Австралия, Куба, Индия, Ирландия, Испания и САЩ.

Друга скулптура на Шмалц - „Исус, просещ милостиня“, се намира в Рим, при главния вход на болница „Санто Спирито“. RVW

(Продължава от миналия брой)

Кръгът изобразява образно „хорото“ perichoresis на Троицата, движението на любовта, вечно преминаваща между трите лица, в които се оглеждаме и ние, хората. Начинът, по който Тримата са обрнати един към друг, ни припомня буквалния смисъл на термина просопон. Всеки от Тримата е обрнал лице към другите, всеки е личност в отношение с останалите двама. Иконата премахва анонимността в молитвата,нейният образ препраща към личността на представения,нейният поглед ни кара да влезем в контакт. Библейският текст,върху който е базирана иконата на Рубльов, е книгата Битие гл. 18: „И яви се Господ на Авраама в дъбрава Мамре, когато той седеше при входа на шатрата (си), през дневната жега. Той дигна очите си и погледна: и ето, трима мъже стоят срещу него... И рече: Господарю, ако съм намерил благоволение пред очите Ти, не отминавай твоя раб... А Авраам се затече при стадото, взе едно младо и добро теле и го даде на слугата, и той побърза да го сготви. И взе масло и мляко и сготвеното тело, и ги сложи пред тях... И един от тях рече: Аз пак ще дойда при тебе (догодина) по това време и жена ти Сара ще има син.“ Това е епизодът, известен като гостоприемството на Авраам и Сара, но в иконата акцентът е върху Тримата мъже, за които от XIX глава на тълпата ще се говори като за три ангела. Предполагам билистите ще кажат, че всеки текст има свое собствено място на живот (Sitz en Leben) и не трябва да се интерпретира задължително с ключа на християнството, но още от първите векове Отците на Църквата четат Стария завет с очите на християнството, виждайки в него предобрази и пророчества за идването на Спасителя Христос, за Неговата смърт и Възкресение. Фактът, че в трите ангела е видян предобразът на Светата Троица, е подсилен и от обръщението „Господарю“ в единствено число, с което Авраам се обръща към гостиите. Те пак в единствено число като отговор на съвещателен глас му обещават раждането на син. Това ще бъде Исаак, когото Бог ще поиска в жертвоприношение и от чийто род ще дойде Спасителят. В иконата видяхме триединството, изразено в погледите и движенията, но нека се спрем на въпроса кой кой е от Тримата.

В средата е Второто лице, Въплътеното слово, облечено с цветовете от иконата на Христос Вседържител. Пурпурно червеното на долната дреха показва царственост и божественост. Багренето в пурпурно се получавало от секрецията на пурпурния рапан тичех, живеещ в Средиземно море. Струващо много скъпо, това било оцветяване, запазено за по-важните и почетни личности. Синята мантия отгоре символизира въплъщението, приемането на

човешката природа от Христос, а синът може да се свърже с водата и живота на земята. Характерни са и двете златни ленти върху пурпурната дреха, наречени на гръцки „ефут“ (или potamos на гр. - река, реките на благодатта). Това бил отличителен знак за правото на ораторстване, на публично изразяване. Знак, носен от сенатори и други обществени фигури. Христос е Въплътеното слово, в него се реализират и интерпретират всички пророчества и предобрази, скрити в лица и събития.

Жестът на ръката му е също

на оратор. Двата пръста, с които докосва масата, символизират двете природи на Божия син, истински Бог и истински човек. Зад гърба му е дъбът от Мамре, символизи-

менно покана за съучастие. Това е и призванието ни като християни да изобразим на земята движението на Божественото проникновение (perichoresis), като възпроизвеждаме тук, долу, взаимната любов, която непрестанно струи на небето между Отец, Син и Свети Дух. „Както на небето, така и на земята“ - това е моделът за нашето спасение, това трябва да бъде моделът за нашето дело на всяко ниво на човешкото общество, моделът за всяка обществена група - семейство, организация, енория, Църква, народ. „Нашата социална програма е догматът за Троицата“, казва руският философ Николай Фьодоров.

Но да се върнем към друг детайл от иконата на Руб-

льов. Тримата държат тънки геги или жезли. Това показва пътуването, странстването на Изхода от кръга, водещо до посещението на Авраама, до посещението на човека. Христос е възпит в литургията с думите „Осанна, благословен идващия в името Господне“. (Но Erchomenos tu Kiriū). В Христос Бог Отец и Свети Дух винаги идват при нас, търсят нашата близост, за да ни въведат в хармонията и пълнотата на Троичния кръг. Посещението на Тримата гости е реално - показват ни го дъбът, къщата, скалата, трапезата, то е само за наша полза - „за нас, хората, и за нашето спасение“. На масата на сътрапезниците има съд с месо. Изследване на иконата с рентгенови лъчи го идентифицира като глава на тело. Това видяхме и в текста, това е жертвено животно за гряз в Стария завет. В книга Левит (9, 2-3) се казва „вземи си измежду воловете телец за жертва за гряз и овен

за всесъжение, и двата без недостатък“. Христос е тази неопетнена (atomos) саможертва, дадена на Отца чрез Светия Дух. Това е жертвата за нашето спасение и приобщение, поднесена ни от Светата Троица чрез въплъщението и по силата на Изкуплението (смъртта - възкресението Христови) - дело на Тях Тримата, нещо нечувано, невиждано, незаслужено и напълно безвъзмездно, благодат и дар за човека. И така гегите показваха пътуване, но къде свършва пътят Христов, ако не на Голгота?

Гегите са червени - кръвта на жертвата, на болката, на Кръста. В центъра на сцената е въсъщност блюдото с жертвата. При голямо увеличение някои виждат вътре дори образа

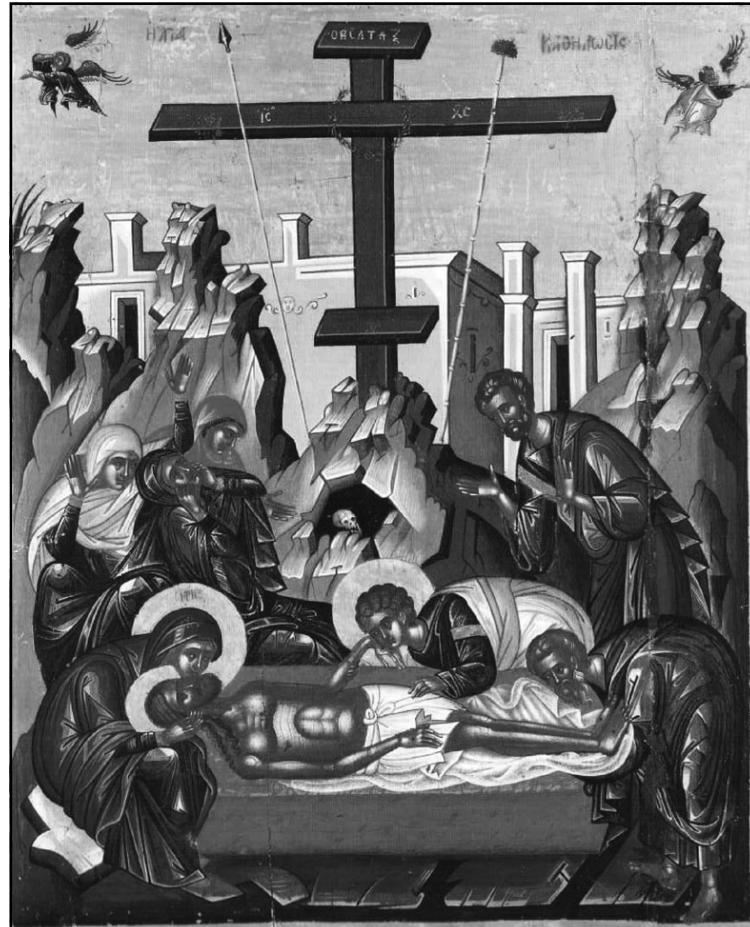
нието ще бъде последвано от Въплъщението и Изкуплението. Всичко е обхванато от предвечния съвет Тримата говорят за изкупителната жертвата на Сина. „Бог толкоз обикна света, че отдаде Своя Единороден Син, та всякой, който вярва в Него, да не погине, а да има живот вечен“ (Йоан 3, 16).

Жестът, с който всички сочат към жертвенната чаша, показва, че Тримата заедно споделят саможертвата на Сина. Такъв е дълбокият смисъл на Рубльовата икона. В абсолютна съпричастност със света Бог-Троица поема отговорността за всички последици от акта на сътворението. Това е добре илюстрирано от протоиерей Авакум, живял през XVII век. Преди сътворението Адамово, пише Авакум, Отец казал на Сина: „Да сътворим човека по Наш образ и Наше подобие“. „Да Го сътворим, Отче“, отговорил Синът, „но той ще съгреши“. „Да, казал Отец, и в грижата си за творението Ти ще трябва да приемеш смъртната пътят човешка, да страдаш и да изпълниши всичко.“ И Синът отговорил: „Отче, да бъде волята Ти“. Тогава бил сътворен Адам. Този разказ в достъпна форма ни представя дълбоката истина, че жертвата на Сина не се ограничава само във Витлеем или на Голгота, но има за начало живота на Троицата, която е извън времето, в „предвечния съвет“ на Тримата. „В Божието сърце имало кръст“, пише отец Лев Жиле, „преди такъв да бъде издигнат край Йерусалим“. Когато Бог показва сътворението на човечеството, това е вече един жертвен акт. И така, като последствие да си човек по образ и подобие на Светата Троица, означава да обичаш другите с любов истинна и саможертвена. „Да възлюбим един друго, пеем в литургията, та в единомислие да изповядваме Отца, Сина и Светаго Духа, Троица единосъщна и неразделна.“

Но нека продължим нашето търсене на образи и предобрази на Пасхата Христова. Само няколко глави след текста с Троичната жертвата, видяна в сцената на „Гостоприемството на Авраамово“, виждаме друг предобраз на Смъртта и Възкресението Христово - това е картината на жертвоприношението на Авраамово. Авраам вече е получил от Бог своя дългоочакван първороден син Исаак и в знак на вярност Бог ще го поиска в жертвоприношение. Иисус е новият Исаак, който ще се принесе в жертвата за всички ни. Но нека чуем текста от книгата Битие гл. 22, 2-3 стих: „Бог рече: вземи едничкия си син Исаака, когото ти обичаш, и иди в земя Мория, и там го принеси в жертвa всесъжение... Авраам стана сутринта рано, оседла ослете си, взе със себе си двама от своите слуги и сина си Исаака; нацепи дърва за всесъжението и стана та отиде на мястото, за което Бог му говори.“ Когато наблизава мястото, Авраам оставя ослете и слугите си, а с дървата за всесъжение натоварва сина си Исаака (стих 5). Стигайки двамата до мястото, „... направи там Авраам жертвеник, наслага дървата и като свърза сина си Исаака, тури го на жертвеника върху дървата“ (стих 9). **Отец Петко ВЪЛЛОВ** (Следва)

Образи и първообрази на Христовата смърт и Възкресение

„Погребение на Иисус“
Манастир „Свети Дионисий“,
Атон, Гърция, 1547 г.

льов. Тримата държат тънки геги или жезли. Това показва пътуването, странстването на Изхода от кръга, водещо до посещението на Авраама, до посещението на човека. Христос е възпит в литургията с думите „Осанна, благословен идващия в името Господне“. (Но Erchomenos tu Kiriū). В Христос Бог Отец и Свети Дух винаги идват при нас, търсят нашата близост, за да ни въведат в хармонията и пълнотата на Троичния кръг. Посещението на Тримата гости е реално - показват ни го дъбът, къщата, скалата, трапезата, то е само за наша полза - „за нас, хората, и за нашето спасение“. На масата на сътрапезниците има съд с месо. Изследване на иконата с рентгенови лъчи го идентифицира като глава на тело. Това видяхме и в текста, това е жертвено животно за гряз в Стария завет. В книга Левит (9, 2-3) се казва „вземи си измежду воловете телец за жертва за гряз и овен

за всесъжение, и двата без недостатък“. Христос е тази неопетнена (atomos) саможертва, дадена на Отца чрез Светия Дух. Това е жертвата за нашето спасение и приобщение, поднесена ни от Светата Троица чрез въплъщението и по силата на Изкуплението (смъртта - възкресението Христови) - дело на Тях Тримата, нещо нечувано, невиждано, незаслужено и напълно безвъзмездно, благодат и дар за човека. И така гегите показваха пътуване, но къде свършва пътят Христов, ако не на Голгота?

Гегите са червени - кръвта на жертвата, на болката, на Кръста. В центъра на сцената е въсъщност блюдото с жертвата. При голямо увеличение някои виждат вътре дори образа

нието ще бъде последвано от Въплъщението и Изкуплението. Всичко е обхванато от предвечния съвет Тримата говорят за изкупителната жертвата на Сина. „Бог толкоз обикна света, че отдаде Своя Единороден Син, та всякой, който вярва в Него, да не погине, а да има живот вечен“ (Йоан 3, 16).

Жестът, с който всички сочат към жертвенната чаша, показва, че Тримата заедно споделят саможертвата на Сина. Такъв е дълбокият смисъл на Рубльовата икона. В абсолютна съпричастност със света Бог-Троица поема отговорността за всички последици от акта на сътворението. Това е добре илюстрирано от протоиерей Авакум, живял през XVII век. Преди сътворението Адамово, пише Авакум, Отец казал на Сина: „Да сътворим човека по Наш образ и Наше подобие“. „Да Го сътворим, Отче“, отговорил Синът, „но той ще съгреши“. „Да, казал Отец, и в грижата си за творението Ти ще трябва да приемеш смъртната пътят човешка, да страдаш и да изпълниши всичко.“ И Синът отговорил: „Отче, да бъде волята Ти“. Тогава бил сътворен Адам. Този разказ в достъпна форма ни представя дълбоката истина, че жертвата на Сина не се ограничава само във Витлеем или на Голгота, но има за начало живота на Троицата, която е извън времето, в „предвечния съвет“ на Тримата. „В Божието сърце имало кръст“, пише отец Лев Жиле, „преди такъв да бъде издигнат край Йерусалим“. Когато Бог показва сътворението на човечеството, това е вече един жертвен акт. И така, като последствие да си човек по образ и подобие на Светата Троица, означава да обичаш другите с любов истинна и саможертвена. „Да възлюбим един друго, пеем в литургията, та в единомислие да изповядваме Отца, Сина и Светаго Духа, Троица единосъщна и неразделна.“

Но нека продължим нашето търсене на образи и предобрази на Пасхата Христова. Само няколко глави след текста с Троичната жертвата, видяна в сцената на „Гостоприемството на Авраамово“, виждаме друг предобраз на Смъртта и Възкресението Христово - това е картината на жертвоприношението на Авраамово. Авраам вече е получил от Бог своя дългоочакван първороден син Исаак и в знак на вярност Бог ще го поиска в жертвоприношение. Иисус е новият Исаак, който ще се принесе в жертвата за всички ни. Но нека чуем текста от книгата Битие гл. 22, 2-3 стих: „Бог рече: вземи едничкия си син Исаака, когото ти обичаш, и иди в земя Мория, и там го принеси в жертвa всесъжение... Авраам стана сутринта рано, оседла ослете си, взе със себе си двама от своите слуги и сина си Исаака; нацепи дърва за всесъжението и стана та отиде на мястото, за което Бог му говори.“ Когато наблизава мястото, Авраам оставя ослете и слугите си, а с дървата за всесъжение натоварва сина си Исаака (стих 5). Стигайки двамата до мястото, „... направи там Авраам жертвеник, наслага дървата и като свърза сина си Исаака, тури го на жертвеника върху дървата“ (стих 9). **Отец Петко ВЪЛЛОВ** (Следва)

Жестът, с който всички сочат към жертвенната чаша, показва, че Тримата заедно споделят саможертвата на Сина. Такъв е дълбокият смисъл на Рубльовата икона. В абсолютна съпричастност със света Бог-Троица поема отговорността за всички последици от акта на сътворението. Това е добре илюстрирано от протоиерей Авакум, живял през XVII век. Преди сътворението Адамово, пише Авакум, Отец казал на Сина: „Да сътворим човека по Наш образ и Наше подобие“. „Да Го сътворим, Отче“, отговорил Синът, „но той ще съгреши“. „Да, казал Отец, и в грижата си за творението Ти ще трябва да приемеш смъртната пътят човешка, да страдаш и да изпълниши всичко.“ И Синът отговорил: „Отче, да бъде волята Ти“. Тогава бил сътворен Адам. Този разказ в достъпна форма ни представя дълбоката истина, че жертвата на Сина не се ограничава само във Витлеем или на Голгота, но има за начало живота на Троицата, която е извън времето, в „предвечния съвет“ на Тримата. „В Божието сърце имало кръст“, пише отец Лев Жиле, „преди такъв да бъде издигнат край Йерусалим“. Когато Бог показва сътворението на човечеството, това е вече един жертвен акт. И така, като последствие да си човек по образ и подобие на Светата Троица, означава да обичаш другите с любов истинна и саможертвена. „Да възлюбим един друго, пеем в литургията, та в единомислие да изповядваме Отца, Сина и Светаго Духа, Троица единосъщна и неразделна.“

Но нека продължим нашето търсене на образи и предобрази на Пасхата Христова. Само няколко глави след текста с Троичната жертвата, видяна в сцената на „Гостоприемството на Авраамово“, виждаме друг предобраз на Смъртта и Възкресението Христово - това е картината на жертвоприношението на Авраамово. Авраам вече е получил от Бог своя дългоочакван първороден син Исаак и в знак на вярност Бог ще го поиска в жертвоприношение. Иисус е новият Исаак, който ще се принесе в жертвата за всички ни. Но нека чуем текста от книгата Битие гл. 22, 2-3 стих: „Бог рече: вземи едничкия си син Исаака, когото ти обичаш, и иди в земя Мория, и там го принеси в жревa всесъжение... Авраам стана сутринта рано, оседла ослете си, взе със себе си двама от своите слуги и сина си Исаака; нацепи дърва за всесъжението и стана та отиде на мястото, за което Бог му говори.“ Когато наблизава мястото, Авраам оставя ослете и слугите си, а с дървата за всесъжение натоварва сина си Исаака (стих 5). Стигайки двамата до мястото, „... направи там Авраам жертвеник, наслага дървата и кат

Принос към историята на село Малчика

Отец Паоло Кортези ни раздава с книгата си „История на католическа общност, с. Малчика 1605 г. - 2015 г.“ Отецът е енорийски свещеник на двете черкви в Белене, а от скоро и председател на културния център „Евгений Босилков - Белене“. Въпреки че живее сред нас едва от шест години, той е успял да проучи подробно историята на католичеството на с. Малчика и региона наоколо.

Книгата е ценна с доста подробното цитиране на много документи и писма, с изложението на имената, а някъде и с кратките биографични данни на мисионерите пасионисти, служили в този край. Документите са публикувани в курсив, обясненията са подчертана на съответната страница, някъде енорийските хроники са предадени с обикновен текст, както и разказът на автора. Особен интерес представляват според мен главите в края на книгата - историята от началото на XIX в. до днес, където се разказва за трудностите на мисионерите, за строежа на черквата в селото, поставянето на камбаната и взаимоотношенията с турска власт и православните. В цялостната композиция на материала, изложен в този труд,

прави впечатление една сполучлива литературна находка на автора - да изложи в четири глави съзаглавие „Интермецо“ стародавни събития и спомени за чудеса и личности, което носи особен романтико-героичен привкус на творбата.

Към написаното по-горе искаам да добавя още едно историческо сведение, на което попаднах при написването на дисертацията си за музиката на банатските българи.

Името на Карло Потен се свързва с издаването на молитвена книга в Рим в 1846 г. съзаглавие „Knigice od molitvi, kojeto na svetlost dade pri svetli gospodin P“. Книгата е на стар правопис - южнославянски диалектен говор. В нея е публикуван пълният текст на литургията, литания, правила за изповед, покаятелни молитви и др. Предполага се, че са я ползвали български католици в Банат. Тук буди недоумение инициала на Потен - „Р“ в заглавието, защото всъщност в други документи се споменава, че истинският автор е Яков Яковски, роден в 1821 г. в Кальчили - днес квартал Генерал Николаево на гр. Раковски, който умира в Балтаджи - днес квартал Секирово на същия град.¹ Който и да е автор-

рът на тази книга, важно е да се отбележи, че мисионерите католици в миналото в България са се занимавали и с книжовна дейност въпреки тежките несгоди, трудности и опасности, съпътствали ги непрекъснато в дейността им.

В края на този материал бих желала да отправя въпрос - може ли към автора - дали граматичните неточности и неясният изказ в някои стари документи са вследствие на стремежа да се осъвремени разказът, или пък нарочно са оставени и предадени така, както са записани. Има, разбира се, и технически грешки, но там е ясно, че са печатни.

Друго качество на книгата е снимковият материал, публикуван в нея.

Книгата е издание на културния център „Евгений Босилков - Белене“ със съдействието на фондация „Комунитас“.

Майя ХИЛДЕГАРД - РАЙКОВА

1 Райкова, М. „Богослужебната музика на банатските българи“ гл. V; catolic-rk.com - интернет - „Историята на училището в гр. Раковски“ - там се споменава, че Яковски е бил учител в това училище. Считам за вероятно да са се познавали с Карло Потен.

За да знаем корените си

От стр. 1

менти за тази общност, защото в това село 200 години са служили мисионери пасионисти от Италия. А за последната част отец Паоло е използвал спомени от хора, които още са живи.

Авторът обясни, че книгата е разделена на три части. Първата част - уводът, е за раждането на тази католическа общност и други римокатолически общности в Северна и в Южна България и това има връзка с историята на павликяните. Католическата общност в с. Малчика е основана през 1605 г. от няколко български семейства павликани, които са искали и са приели християнската вяра от Римокатолическата църква чрез мисионери францисканци от Босна, които през Чипровци са дошли да кръщават павликяните. Първата католическа общност е била в с. Петокладенци, след това в с. Татари, с. Трънчовица, с. Ореш, с. Белене и накрая в с. Малчика, разказа отец Паоло.

Втората част на книгата обхваща един дълъг период от началото на XVII век до края на XIX век или до Освобождението от турското робство, т.е. историята на католическата общност в с. Малчика през турското робство. Семействата католици били малко, имали и доста турци и съществуващи сериозни проблеми, но те оцелели и през робството.

Третата част на книгата обхваща периода след Освобождението - растежа на общността. Историята показва, че християнската общност в с. Малчика наистина расте: като дейност, като активност, като численост и т. н. „До другото робство - каза отец Кортези, комунистическото робство, като и тя както другите общности беше смазана от кому-

нистите, които са закрили много нейни дейности. След това последните страници са за сегашното време, за последните 25 години; отново имаме един растеж през 90-те г. на миналия век и началото на новото хилядолетие. Сега идват други трудности, които настъпват с намаляването на населението и на броя на младежите - това е настоящето, но някои други ще пишат за него след някоя година.“

По-нататък свещеникът говори за енористите на католическата общност в с. Малчика и техния принос за израстването ѝ. Структурата на книгата спазва реда на енористите, които са работили в нея, защото почти всички данни и документи, които са били цитирани, са от писмата на тези енористи. За някои свещеници има много данни, а за някои други само името им. В началото в с. Долно Лъжене (по онова време това е името на селото) са работили мисионери францисканци. Имало е мисионери от Босна, а след тях и някои българи францисканци, както и мирски свещеници, изпратени от „Пропаганда фиде“ от Рим - някои от Италия, а други - българи, родени в селата. След това в края на XVIII и началото на XIX в. има голяма промяна - почти всички енористи са от конгрегацията на пасионистите, които са дошли в България през 1782 г., почвайки от Трънчовица. И до настоящия момент енористите са пасионисти. По време на комунизма в с. Малчика са служили и някои мирски свещеници, някои от тях от Софийско-Пловдивската епархия - като отец Петър Аров, някои от местните - като отец Асен Генов, и след 90-те години на миналия век - отново пасионистите.

Срещата продължи с презентация от енорийски свещеник отец Ремо Гамбакорта, който представи фотоматериал с личности, моменти и събития както от старата, така и от най-новата история на общността - след 1994 г. до днес.

Накрая към всички присъстващи се обръна кметът на гр. Левски г-жа Любка Александрова, а авторът отец Паоло раздаде екземпляри от книгата си с автограф.

Росица ЗЛАТЕВА

Житие на свети праведни и многогострадални Йов

на в нея. Господ даде, Господ и взе. Да бъде благословено името Му!“. И нито дума на ропот не се изтръгнала из устата на Йов.

Но понеже и след това дяволът не преставал да клевети Йов пред Бог и да оспорва добродетелите му, като заявявал, че Йов не служи на Бог безкористно и обича не толкова Бог, колкото себе си, то Господ позволил на дявола да се допре до тялото му. Йов бил поразен от тежка болест, от проказа - цялото му тяло се покрило с рани и гной. Лишен от имот и от децата си, Йов лежал на извънселищното бунище и тежко страдал, но продължавал да пази вярата си в Бог и непоклатимата надежда на Неговата благост и правосъдие. И това било само началото на страданията на великия Божи човек. Предстояли му много по-страшни душевни терзания, които дошли от най-близките му същества на света - неговата собствена жена и неговите най-добри приятели. Жената на Йов в малодушието си говорела на своя мъж, че е по-добре той да похули Бог и да умре, отколкото да търпи такива страдания.

„Ти говориш като безумна! - отговорил Йов. - Ако приемахме доброто от Бог, то не трябва ли да приемем и бедствията, които Той ни изпраща?“

Трима от приятелите на Йов узнали за неговото нещастие и го посетили. Като го видели в такова жалко положение, те дълго не намирали думи да го утешат и безмълвно седели пред него, докато почнали да говорят. Не разбирайки пътищата Господни, те мислели, че Бог наказва Йов за никакви тайни прегрешения и се стараели да възбудят у него разкаяние. Но съвестта на Йов била чиста. Защото той винаги се стараел да служи на Бог от всичкото си сърце и сега се покорявал на Неговата воля.

Той знаел, че бедствията са му пратени от Бог и се уповавал на мъдростта и благостта на Господните определения. Търдата вяра в Бог го поддържала. Като избройил своите тъги, той се провикнал: „Но аз зная, Изкупителят ми е жив, и Той в последния ден ще издигне из прахта тази моя скапваща се кожа“ (Йов 19, 25).

Най-после Господ Сам обяснил на Йов и приятелите му, че людете не могат да съдят за Божиите пътища, но са длъжни с благоговение да им се покоряват, защото само Бог е премъдр и всемогъщ.

Като изпитал по такъв начин безуспешно над праведния Йов всички средства, за да поколебае в него вярата и търпението, дяволът останал посрещен, а Господ отново пратил на Йов щастие: Той му възвърнал здравето и силата, дал му на старост други седем синове и три дъщери, и двойно повече богатство, отколкото имал по-рано. Йов след това проживял още дълги години, като видял свои внучи и правнуци, и спокойно починал, „стар и сит на живот“ (Йов 42, 17).

По „Жития на светиите“

„Каритас“ - едно човешко семейство

В ногкрепа на възрастните хора

Възрастните хора винаги са били в центъра на вниманието на „Каритас“ като структура на Католическата църква, оказваща подкрепа на хората, живеещи в периферията - изоставени и забравени от близки и от държавата.

Хората над 65 години са една от най-уязвимите групи в България, живеещи в риск от и в най-голяма бедност. Голяма част от тях са с ограничени доходи и не са в състояние да покриват всекидневните си нужди. Много от възрастните хора нямат близки и по различни причини не разчитат на подкрепата на семействата си. Повечето от хората в пенсионна възраст са с влошено здраве, страдат от сериозни заболявания и състоянието им изисква осигуряването на комплексни грижи - здравни и социални, каквито те често не са в състояние да си позволят.

За възрастни и болни хора в градовете София, Русе, Белене, Бургас, Пловдив, Раковски, Малко Търново и в село Житница функционират центрове за Домашни грижи на „Каритас“, като мобилните екипи към тях предоставят грижи и в още четири населени места, намиращи се в близост до посочените. През 2015 г. сътрудниците към Домашни грижи на „Каритас“ предоставиха професионални комплексни грижи - здравни и социални, на 367 болни възрастни хора, като ги посетиха в техните домове. Предстои услугата да се предоставя и в с. Бърдарски геран, община Бяла Слатина.

Центрът за Домашни гри-

жи на „Каритас“ в Русе реализира и услугата „Храна на колела“, чрез която през 2015 г. 26 възрастни хора в нужда получаваха в домовете си топла храна.

За възрастни хора в с. Покрован функционира Дневен център, който през 2015 г. е предоставил на посещаващите го 40 възрастни хора дневни грижи и занимания, съобразени с техните индивидуални потребности и нужди.

В с. Калояново работи Дом за възрастни хора „Свети Йосиф“, който през 2015 г. е предоставил морална, духовна, медицинска и социална подкрепа на 29 възрастни хора, настанени в него.

„Каритас“ в България

„Каритас Витания“ зарадва 32 възрастни и бедни хора с хранителни пакети за велиденската им трапеза. Това стана възможно благодарение на средствата, събрани от благотворителния базар, организиран от доброволците на „Каритас“, от благородната инициатива на учениците от два втори класа на ОУ „Христо Ботев“ - гр. Раковски, и от дарителите, направили дарения чрез платформата Cashwave.

*

1070 лв. бяха набрани за каузата на „Каритас“ - домашни грижи за възрастни и болни хора, чрез благотворителната инициатива „Активни заедно с кауза“, която се проведе в Пловдив. Инициативата стана възможна благодарение на партньорството на „Каритас България“ с БГ „Бъди активен“, WOW Sportfunctional-fitnessclub и RunandRoll Bulgaria.

*

„Каритас“ - София, организира духовна беседа за своите сътрудници, която се проведе в с. Ново Делчево. Беседата бе водена от отец Петко Вълов, който запозна участниците с историята и дейностите на енория „Успение Богородично“, представи обителта

на сестрите евхаристинки и направи една увлекателна „разходка“ из стенописите на енорийския храм, обяснявайки образи и символи.

*

„Каритас“ - Русе, проведе конференция на тема „Причини и последствия на детското отклоняващо се поведение и трафика на деца. По-ефективна превенция и интервенция“. Сред присъстващите бяха представители на община Русе, дирекция „Социално подпомагане“, Детска педагогическа стая, Гранична полиция, Районна прокуратура и партньорски неправителствени организации.

*

„Каритас България“ настоя за включването на услугата „Домашни грижи“ в проекта за

план за деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания 2016 - 2020 чрез специално изгответо становище, което бе подкрепено от други неправителствени организации, сред които бяха и Българският червен кръст, Националното сдружение на общините, Институтът за социални услуги в общността и гражданското сдружение „Алцхаймер България“.

*

„Каритас“ - София, стартира менторска програма за хора, получили международна закрила, чрез която доброволци стават ментори на бежанците и им помагат да усвоят българския език и да се интегрират по-лесно в новата среда.

Може да подкрепите възрастните хора, като дарите по банков път:

Първа инвестиционна банка

IBAN: BG37 FINV 9150 12BG N08K MX

BIC: FINVBGSF

Основание за плащане: Възрастни хора
Титуляр на сметката: Каритас България

Или като из pratite SMS с текст DMS CARITAS на 17777 на цена 1 лв. за всички мобилни оператори.

Станете постоянен месечен дарител с дарение от 2 лв. или 5 лв. чрез SMS с текст DMS CARITAS на номер 17 777 (за всички мобилни оператори).

За повече информация може да се свържете с „Каритас България“: caritas@caritas.bg, тел.: 02 944 18 58.

Благодарим ви, че помагаме заедно на хората в нужда!

Преди да набера 112, ще се обадя на „Каритас“ за доза топлина - дозата, която лекува

Всеки път Франческа седи чака с нетърпение до прозореца, когато Венета - медицинската сестра към Домашни грижи на „Каритас“, трябва да я посети. „Който е измислил тази „Каритас“, хубаво е направил“, през широка и зачартила усмивка споделя тя. Франческа е на 77 години, живее в гр. Раковски. Рядко някой й идва на гости, а не е като да не обича да има компания. Сега обаче е сама, далеч от приятели и роднини, а малкото слуха, в които има гости, я правят бъбрива и готова да разкаже целия си живот.

Франческа става всяка сутрин в шест часа, приготвя си кафе и сяда на масата. Пие го бавно и с наслада. За никъде не бърза, но не живее и в безвремие, защото има фиксирани часове, в които трябва да пие лекарствата си за паркинсон - на всеки четири часа. Режимът ѝ омръзва, но няма как. Всичко, което прави, прави до обяд и не излиза до късния следобед. „Това ми е денят. По баби не ходя, по дядовци също“, с чувство за хумор споделя тя.

Приятели не ѝ идват на гости, но тя и не чака, защото преди повече от 50 години е напуснала този град и е загубила връзка с всички в него. „Върнах се тук, когато почина на леля ми. Дойдох, за да пазя имуществото на татко. А и дъщеря ми много държи на тази къща. „Това ни е връзката със земята, мамо“, често ми казва тя. И така заживях тук. Но се оказах напълно сама. Затова тази помощ от „Каритас“ ми дойде като Божи дар. Чакам с нетърпение по-бързо да стане вторник, че да дойде Вени.“

„За мен най-полезното в този тип грижи е разговорът. И усмивката на сестрата от „Каритас“. Това е най-добро лекарство. А пък връзката между мен и Вени си беше любов от пръв поглед“, смее се Франческа. Не забравя да спомене обаче и за несгодите, които съпътстват не само нейния живот, но и този на голяма част от възрастните хора в

България, живеещи в малките населени места: „Във времето още преди Вени да започне да ме посещава, за да отида на лекар или за да си купя лекарствата, се започваше едно ходене по мъките. То тук няма превоз, няма нищо да мине. Човек може да си отиде, преди да е стигнал до доктора или до аптеката“.

Франческа помни и едни други времена, когато дядовият двор е бил пълен с хора и огласяван от гълъба, когато наоколо се е носел ароматът на току-що сгответни любими ястия, домашно пригответи сок и вино. „Дядо ми навремето се е занимавал с животни. Бил е сирак и някой му е дал в края на селото една къщичка, направо колиба. Но за него и малкото е било много и с него преуспява. Ето тук - сочи с пръст към двора - имаше един орех. И той орех беше като кръчма, голям като бъчва, около която се редеше софрати, събираща съседи и приятели.“ Франческа замечтана присвива очи и добавя: „Ние бяхме седем деца. Животът ни беше достатъчен, за да сме щастливи. А сега съм сама. Това, да съм обградена от хора, ми липсва много.“

„Това, което ми дава сили в живота, е, че успявам да си вдъхвам кураж. Най-добре ми действат животните. Имам предвид кучето ми. Друго, което ми дава сили, е „Каритас“. Знаеш кога ще дойдат, вървящи идват. „Каритас“ са прекрасни за мен. Приемам помощта от медицинската сестра с открита душа и чисто сърце. Приемам Вени като близка, като човек, на когото мога да разчитам. Човек, когото чакам с нетърпение да ми каже една свястна дума, да ме успокои, да мълча, а болката и страданието, които искам да споделя - да излея. „Каритас“ е прекрасна организация, от която имаме нужда, защото понякога разчитаме само на нея. Аз, преди да звънна на 112, първо ще звънна на „Каритас“. Тя ми е като потребност, доза топлина - дозата, която лекува“.

Страницата подготви „Каритас България“

Латинската дума за милосърдие идва от „Miseriae cor datum“, буквально преведено: „Сърцето (на Бог) се дава (дарява) на мизерията (на нищетата)“. Любовта в досег с мизерията става милосърдие (misericordiae). Бог е милосърден не защото се отнася с милосърдие към някого, а защото самият Той е милосърден, защото любовта е Неговата същност, защото Неговият живот е общение на любов между Отец, Син и Свети Дух - Троица Единосъщна и Неразделна. Свети Августин ще каже в своя трактат „De Trinitate“: „Ако видиш Любовта, виждаш Троицата“. Любовта е откривението на троичността.

„Милосърдни като Отца“ - това е не само мотото на извънредната юбилейна година, но програма на нашата живот, основа на нашата нравственост. Причина за нашата милостивост е защото нашият Отец е милостив. Любовта предхожда морала, защото го прави възможен. Да постъпваш морално, означава да постъпваш така, както би постъпил Обичащият (главна буква). Ако милосърдното лице на Христос ни открива милосърдието на Отца към човека, то същевременно е иapel за милосърдие на човек към човека. Това е и ролята на Църквата: да приеме Божието милосърдие, за да го даде, да го упражни спрямо близни, спрямо другия, спрямо нуждаещия се. Нищо от нейното благовестие, от нейното свидетелстване в света не трябва да бъде лишено от милосърдие. Доверието към Църквата, нейната достоверност минават през пътя на милостивата и състрадателна любов. Всеки от нас е призван

да живее милосърдието, защото Бог пръв го е приложил към нас и е естествено и ние на свой ред да продължим да го правим.

Помолен да напиша нещо във връзка с годината на милосърдието, си мислех за кратък библейски обзор, но по-скоро това ще са няколко скока между оазиси по темата, защото Любовта Божия присъства във всяка книга - от Битие до Откровение Йоаново, от зората на сътворението, до ри още от вечността на Троицата до вечността след края

Сини и неговото обяснение защо птицата hesida (от корена hesed), проявяваща милосърдие само към своите си hesidot, е поставена в забранителния некашерен списък (Лев. 11, 19). Акцентът при „hesed“ е върху верността на връзката между две лица. Тоест Божият любов към всеки от нас е вярна не защото ние сме добри и верни, а защото Той е верен на Самия себе Си, на Битието Си и не може да се откаже от верността Си въпреки нашата измяна и идолопоклонство.

Бог, нови падения и изправяния.

Притчата за Блудния син ни представя щедростта на Божията любов. Бащата е, който дарява. Той всъщност не им раздели наследството, както е преведено, но им дари живота, на гръцки „ton bion“, даде им правото да съществуват, да търсят щастие си. Гладът, който настига малкия син в чуждата страна, е всъщност смъртта. Моментът на самоосъзнаването е всъщност откриването на смъртта на личността, приравнена с жи-

Милостиви като Отица

на този свят, където според „Химна на Любовта“ от гл. 13 на първото послание до коринтяните ще остане като най-важна любовта.

Само в Стария завет думата „милосърдие“ се среща над 200 пъти, а производните и близки по съдържание термини са безбройни. За да изрази Божията същност, еврейският език използва думата „rehem“, означаваща майчина утроба, най-интимната част на тялото на жената, пазеща и даваща живот и топлина на най-съкровеното, плода. Използва се и в множествено число „rahamim“, означаващо буквално вътрешности, черва. Двата термина, приложени към Бог (Иехова), показват милостта му като същностна за естеството му, а не само характеристика за действността му. Неговата нежност, Неговата прошка са Той Самият. Освен „rehem“ има и друга еврейска дума „hesed“, превеждана като „милосърдие“, но за нея говорих в предишна беседа, цитирайки равина на Рим Рикардо Ди

Както казва свети Августин, „за Бог е по-лесно да възпрегнева Си, отколкото милосърдието Си“. В безкрайната вечност на Троичното общение, в самата Божия същност няма друго чувство освен любовта. Бог (Отец) твори, казващи (чрез Словото), а Свети Дух се носеше над водите. Освен че Дух - на еврейски „ruah“ - е от женски род, то и глаголът, преведен с „носеше“, е същият, използван за квачката, която мъти яйцата, от които ще се излюпят пиленцата. Сътворението - първото действие на Божието милосърдие, е видяно като майчината любов, която ражда и дарява живот. Бог е верен на Своята любов, но обичаният, човекът е свободен и да отхвърли любовта. Можем да препочетем книгата Изход за историята на еврейския народ, странстващ 40 години в пустинята на път за Обетованата земя, като историята на всеки от нас. История, изпъстрена с грехове, предателства, идолослужения, разкаяния, връщания към

вотните. Завръщането при Отца е всъщност едно възкресение. Използваният глагол на гръцки „anastas“ е същият, употребен за Възкресението (anastasis). Бащата не само прощава, но танцува от радост за намерения си син, забравя за греха му, възвръща му достойността чрез символиката на пръстена и сандалите, слага на трапезата угленото тело. Прошката е винаги празник, възвръщане към живота. Дарената от бащата елегантна дреха не е символ на лукс, а възвърнатата дреха на кръщението.

За големия син тази щедрост му идва в повече, тя разбутва представата му за мерки и теглилки. Когато говори за себе си, той казва: не ти ли служих - глаголът „douleo“ е преведен от думата „doulos“ (слуга, раб). За него представата за баща е като за ред, за законност и справедливост - всичко да е подредено, да има подчинение и изпълнение, изпускане от списъка любовта, щедростта, прошката, добро-

тата, човечността. В един стар филм Тото ядосано ще каже: „Ние хора ли сме или фелдфебели?“.

Това е и идеята на годината на милосърдието: тя иска да напомни, че задачата на Църквата и на всеки от нас е да възвестява милосърдието - истинското лице на Бог и на спасението. По любовта им биваха разпознавани християните, според проявената любов ще бъдем съдени един ден в Царството на Отца. Това е и универсалното ни призвание, това е и смисълът на 153-те уловени едри риби от Петър и апостолите. За евреите всички народи на земята бяха 17, а 153 е съборът на всички числа от едно до 17. Тоест Църквата трябва да занесе на всички хора вестта за Христос Спасителя, за Любовта, която спасява. Заповедта на Любовта е, която би съборила стените, които сме изградили между народите и между хората. Да не се стра-

На стр. 9

Папа Франциск на остров Лесбос

Съкли братя и сестри,

Благодаря на всички, подкрепили с молитва посещението, което направих вчера на остров Лесбос в Гърция. На бежанците и на гръцкия народ занесох солидарността на Църквата. С мен бяха вселенският патриарх Вартоломей и архиепископът на Атина и цяла Гърция Йероним, за да изразят единството в благотворителността на всички ученици на Господ. Посетихме един от бежанските лагери: хората там бяха дошли от Ирак, Афганистан, Сирия, от Африка, от толкова много страни... Ние приветствахме около 300 от тези бежанци един по един и тримата: патриарх Вартоломей, архиепископ Йероним и аз. Много от тях бяха деца; някои от тях - от тези деца - са били свидетели на смъртта на родителите си и на другарите си, някои удавени в морето. Видях толкова много болка! И исках да разкажа за един конкретен случай - за един млад мъж на не повече от 40 години. Срещнах го вчера с двамата му синове. Той е мюсюлманин и ми каза, че е бил женен за християнка, те се обичали и уважавали помежду си. Но за съжаление това момиче било заклано от терористи, защото отказала да се отрече от Христос и да се откаже от вярата си. Тя е мъченик! И този човек плаче толкова много...

Из „Ангел Господен“,
папа Франциск,
17 април 2016 г.,
базилика „Свети Петър“, Рим

От стр. 2

добро разположение много мигранти.

И от благословеното щедро присъствие на много доброволци и многообройни асоциации, които заедно с различни държавни институции са им донесли и носят помощ, изразявайки в действителност братска близост.

Днес бих искал да подновя спешия апел към отговорност и солидарност пред лицето на такава трагична ситуация. Много бежанци, които са на този остров и в различни части на Гърция, живеят в критични условия, в атмосфера на беспокойство и страх, понякога в отчаяние за материалните неудобства и несигурността за бъдещето. Загрижеността на институциите и на хората тук, в Гърция, както и в други страни на Европа са разбираеми и легитимни. И все пак никога не трябва да забравяме, че мигрантите, преди да бъдат цифри, са хора - имат лица, имена, истории. Европа е домът на правата на човека и всеки, който стъпи на европейска земя, трябва да е в състояние да го изпита - така ще бъде посъзнателен от своя страна да ги уважава и защитава. За съжаление някои от тях, включително много деца, не са били в състояние дори да я достигнат; изгубиха живота си в морето, жертви на нечовешки пътувания и подложени на потисничество от подли мъчители.

Вие, жители на Лесбос, показвате, че по тези земи - люлка на цивилизацията, все още пулсира сърцето на човечеството, ко-

ето разпознава преди всичко брата и сестрата, едно човечество, което иска да изгради мос-

ти цялостна политика, но не единственна. На първо място трябва да се изгради мирът там, къ-

тове и да се отдалечи от илюзията за издигане на огради, за да се чувства по-сигурно. В действителност бариерите създават разделения, вместо да помогат за истинския напредък на народите, а разделенията - в крайна сметка - провокират съблъсъци.

За да бъдем наистина солидарни с тези принудени да напуснат собствената си земя хора, ние трябва да работим за отстраняване на причините на тази драматична действителност. Не е достатъчно само да следим извънредната ситуация на момента, а следва да се разрабо-

тето войната донесе смърт и разрушение, и да се предотврати този вид рак да се разпространя на друго място. За което трябва категорично противопоставяне на разпространението и трафика на оръжие. Трябва да бъдат лишени от всякаква подкрепа тези проекти, които се стремят към омраза и насилие.

Следва да се настъпва неуморно сътрудничество между държави, международни организации и хуманитарни институции, не изолирати, а подкрепяни хората, които се съблъскват с извънредните ситуации.

От тази гледна точка подновявам надеждата да успее Първата световна хуманитарна среща, която ще се проведе в Истанбул следващия месец.

Всичко това може да бъде направено само ако работим заедно. Заедно могат и трябва да се търсят решения, достойни за

човека в сложния въпрос на бежанците. В този процес е незаменим приносът на Църквите и религиозните общности. Моято присъствие тук заедно с патриарх Вартоломей и архиепископ Йероним е да засвидетелстваме нашата готовност да продължим да сътрудничим, та това епохално предизвикателство да се превърне в повод не на конфронтация, а в растене на цивилизацията на любовта.

Съкли братя и сестри, пред лицето на трагедиите, които разделят човечеството, Бог не е безразличен, не е далечен. Той е наш Отец, който ни поддържа в изграждането на доброто и отхвърлянето на злото. Не само ни подкрепя, но чрез Исус ни е показал пътя към мира. Пред лицето на злото в света Той стана наш слуга и със своето служение на любов спаси света. Това е истинската сила, която ражда мира. Само който служи с любов, гради мира. Служението прави да излезем извън себе си и да имаме грижа за другите; то не позволява хората и нещата да изпаднат в разруха, но знае да ги запази, преодолявайки дебелото покривало на безразличието, което замъглява умовете и сърцата.

Благодаря ви, защото сте пазители на човечеството, защото вие полагате нежни грижи за плътта на Христос, Който страда в най-малкия брат - гладен и странник, и когото вие сте приемли (срв. Мт. 25, 35).

Папа Франциск на среща с граждани и с католическата общност остров Лесбос, 16 април 2016 г.

Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите

Хилядолетен юбилей

На допитванията ви не е нужно пространно да отговаряме, пък и не сме възнателни да се спирате по-надълго върху всяко едно от тях, тъй като ние с Божия помощ се готвим да отправим в родината ви и до славния ви княз, възлюбленния ни син, не само книгите на Божия закон, но и достойни свои пратеници, които да ви поучават в отделните случаи, както времето и работата налагат; на тях поверихме и книгите, които както предвидихме, сега са им необходими.

1. И тъй предобре и похвалено е, дето заявявате на първо място в своите въпроси, че вашият княз иска християнски закон. Но ако се опитаме да изложим по-подробно, трябва да напишем безбройно много книги; за да ви покажем пък накратко в какво предимно се състои християнският закон, трябва да знаете, че той почива на вярата и добрите дела. Впрочем вярата е първа от всички добродетели в сподвижничеството на веруещите. Ето защо се казва да има светлина и в първия ден, когато - както се предава - било казано от Бога: „Да бъде светлина“ (Бит. 1, 3), т. е. да се яви озарение на вярата, пък и заради нея е слязъл Христос на земята. Но все пак от християнина се изисква и добро дело. Както е писано в нашия закон: „Без вяра е невъзможно да се угоди Богу“ (Евр. 11, 6), тъй също е писано: „Както тялото без дух е мъртво, тъй и вярата без дела е мъртва“ (Иак. 2, 26). Това е християнският закон, това е законът, който ще спаси всеки напълно, ако вярно го спазва.

4. Колко време или дни в течение на годината трябва да се въздържат от месо, считаме, че е излишно да ви излагаме подробно, тъй като сте неопитни и що годе твърде млади във вярата. Но при все това на първо време трябва да се въздържат по всякакъв начин от ядене на месо в дните на постите, в които трябва да просим милост от Бога чрез въздържание в плач на разкаяние. Макар и да подобава във всяко време да се молим и въздържаме, все пак през време на постите трябва повече да се отдаваме на въздържание, та она именно, който помни, че е извършил непозволени неща, да се въздържа съгласно светите постановления и от някои позволени неща в това време, именно в Четиридесетницата, която е преди Пасхата, в поста след Петдесетницата, в поста пред празника Успение на свете Богородица и на Приснодева Мария, Владичица наша, а също и в поста пред празника Рождество на Господа Иисуса Христа Нашего - пости, които светата Римска църква от старо време е възприела и пази. Обаче в петъка на всяка седмица и във всички бдения на бележити празници трябва да се въздържаме от ядене на месо и да се отдаваме на постене, та наистина да можем да кажем заедно с псалмописец: „Вечер настъпва плач, а на заранта - радост“ (Пс. 29, 6).

Но ако някои от вас пожелаят да се въздържат от ядене на месо и в други дни, то не бива на такива да се пречи: защото колкото повече сълзи е посял тук някой, толкова повече радост ще пожъне във вечния живот (Пс. 125, 5). Все пак ние не можем да ви наложим тежко бреме, тъй като както казахме по-рано, още сте неопитни и трябва като твърде млади да се храните с мляко, докато дойдете до твърда храна (Евр. 5, 12-14). Обаче както на първо време ви предпазваме от това, тъй ви и напомняме по всякакъв начин да не се докосвате до забранени неща: защото първосъздадените, като вкусили само запретената ябълка, били изгонени от прелестта на рая (Бит. 3, 23,24).

5. Ако и да е нужно да тачим срядата с повече скръб от останалите дни на седмицата с изключение на петъка, и то затова, защото в този ден Господ е бил вече един вид погребан в сърцето на земята (Мат. 26, 14-16), т.е. на предателя Иуда, докато последният си е мислил, че го е предал на съмртта, все пак, ако някой от вас поиска да яде месо през същия ден, може изобщо да яде мясо, стига само или да няма забрана от свещеника, понеже е писано: „Послушанието е по-добро от жертвата“ (1 Царств. 15, 22), или да не се е случило да попадне самият ден между дните на постите, понеже Ионатан (1 Царств. 14, 43, 44), наруша вайки възгласения от баща си пост, като вкусил малко мед, бил разпитван от самия баща, за да бъде убит, или сам поне да не се е обвързвал с обет да не яде мясо през този ден, понеже е писано: „Обричайте и въздавайте на Господа Бога Ващего!“ (Пс. 75, 12). В петъка обаче, припомняйки си страсните Господни и скръбта на апостолите, трябва да се въздържаме да вкусваме всякакъв вид месни ястия и мазнини освен ако в самия ден се случи да се падне Рождество Господне и Богоявление или празникът на Блажената Майка Господня и Непорочна Дева Мария, или на първоапостолите Петър и Павел, или на свети Иоан Кръстител, или на блажения Иоан евангелиста, а също и на брата на небесния ключоносец, именно на апостол Андрей, и дори и на блаежения първомъченик Стефан...

6. По-нататък казвате, че гърците твърдят и заявяват,

На стр. 9

On str. 1

ти във всички ръкописи на „Отговорите“ липсват известни думи, които по смисъл лесно се допълват. Такъв е случаят напр. с думите *legi* (гл. 3), *circa* (гл. 49), *duo* (гл. 51) и др. Очевидно съответните места на папиписа, дето са стояли тия думи, са били вече повредени, когато са почнали да снимат преписи от него. Въпреки това канцеларският концепт на „Отговорите“, както и самите запитвания, които без съмнение са били поднесени писмено на папата (вж. Златарски. История на бълг. държ. I, 2, стр. 87, бел. 4) биха просъществували и досега макар и в силно повредено състояние, каквато е случват с някои папски грамоти от същата епоха, ако не била разрушена от враговете на църквата в XIII век тъй наречената *turris chartularia iuxta Palladium*, т.е. кулата до поднозието на Палатина при арката на Тит, или ако не би бил напълно опожарен Латеранът в XIV век (поточно 1307 г.), тъй като те са били пазени в едно от тия две места...

Фактът, че преди разрушението на *turris chartularia* и опожаряването на Латерана са били снети преписи от канцеларския концепт на „Отговорите“, говори достатъчно ясно, че те наскоро след смъртта на своя автор Николай I са добили особено значение. Преди всичко те са се превърнали още тогава в извор на римското каноническо право и затова един от най-старите негови теоретици, *Gratianus*, който е живял в XII век, ги е използвал. Освен това те са могли да бъдат използвани в борбата между римския папа и цариградския патриарх, която в XI век е завършила с отделянето на Източната църква от Западната, понеже са били написани в противовес на гърците и на техните предписания, които се представят там като безцелни и невалидни. Най-сетне в тях се е изтъкало по един внушителен начин църковното първенство на папския престол спрямо Александрийската, Антиохийската и Византийската патриаршия, от които последната оставала на най-заден план, и тъй също се подчертавал приоритетът на духовната власт спрямо светската (вж. Perels, papst Nicolaus I und Anastasius Bibliothecarius, Berlin 1920, стр. 163-164). Всичко това особено много е допринесло, за да не загълхнат във втората половина на Средновековието „Отговорите на папа Николай I“. Характерно в случая е, че най-старото им печатно издание образува въщност привавка към превода на *Apostolicarum constitutionum et catholicae doctrinae Clementis Romani libri VIII, Antverpiae, 1578*, който иде да подкрепи оспорваното от източната църква върховенство на папата.

Що се отнася до лицето, до което са били отправени „Отговорите“, то обяснения за това ни дава самият им текст. Изразите *consulta vestra* и *ad gloriosum regem vestrum*

dilectum filium mostrum в увoda им, *regem vestrum* в гл. 1 ad occidendum regem в гл. 19, *geh vester* и *uxor eius* в гл. 42 ни показват, че папата се обръща в своите отговори към пратениците във второ лице, множ. число, а за княз Борис говори в трето лице, единствено число. Само гл. 17 и гл. 78, дето се говори за бунта, който избухнал след кръщението на българите, противоречат на това наше твърдение, тъй като там глаголните форми за второ лице, множествено число могат да се отнесат и към самия Борис (вж. Златарски, ц.е., стр. 87, бел. 4). Ако обаче вземем предвид, че българският княз не е могъл да пристъпи към покръстване на своя народ без съгласието на болярския съвет, чието участие в управлението на страната не подлежи на съмнение (вж. Златарски, ц.с., стр. 866 и 253), че бунтът поради покръстването е бил насочен не само против княза, а и против членовете на болярския съвет, ще трябва да приемем, че с второ лице, множествено число, във въпросните глави се означават изобщо членовете на болярския съвет, в който се включва и самият княз като негов председател или *primus inter pares*. Впрочем единият от пратениците, а именно Petrus, който е бил и роднина на княза, се нарича ведно писмо на папа Йоан VIII от 879 г. болярин-съветник, с други думи член на болярския съвет, както личи от протоколната формула на това писмо... Но ако Petrus е принадлежал на болярския съвет, то същото ще трябва да се предположи и за другите двама пратеници *Iohannes* и *Martinus*. Оттук следва, че българските пратеници през 866 г. са отправили своите запитвания от името на болярския съвет, в чийто състав е влизал и самият княз, и че съответните отговори са били отправени към тях като представители на тия съвет.

Самите „Отговори“ са били изпратени в България както били написани на латински, без да се е държало сметка за факта, че там канцеларският държавен език е бил гръцки. Впрочем папската канцелария е считала за необходимо да се отправи до представителите на един народ, влязъл чрез своето кръщение в обсега на Източната църква, са били написани по упътванията на папата от самия Анастасий (вж. Perels, Papst Nicolaus, стр. 307 и 309). А след като текстът на „Отговорите“ е бил пригответ по този начин в окончателна форма, необходимо е било да се препише в два екземпляра, от които единият, като канцеларски концепт, да остане в папската архива, а другият да бъде върчен на пратениците... Самите „Отговори“ са били изпратени в България както били написани на латински, без да се е държало сметка за факта, че там канцеларският държавен език е бил гръцки. Впрочем папската канцелария е считала за необходимо да си служи с латински език и когато е отговаряла на писмата на Цариградската патриаршия и на византийския император, които естествено са били написани на гръцки. С тълкуването на „Отговорите“ в България са се заели навсякъв самите пратеници на папата и лицата, които са ги съпровождали. Между тях е имало без съмнение и такива, които са владеели достатъчно гръцки език (вж. Perels, Papst Nicolaus, стр. 294 и сл.). Дали „Отговорите“ са били преведени на българския канцеларски език, т.е. на гръцки, не може да се установи. Обаче след като новопокръстеният народ е добил свой архиепископ от Цариград в 870 г. и гръцкото духовенство отново се е настанило сред него (вж. Златарски, ц.с., стр. 144-146), „Отговорите“ не са могли вече да представляват за българите особен интерес и затова в домашните ни извори, доколкото ми е известно, не става никъде дума за тях. По всяка вероятност папското послание, което е било занесено в България, е изчезнало в 972 г., когато Иван Цимисхий е завладял Преслав и е опожарил царския дворец (вж. Златарски, ц.с., стр. 612), дето навсякъвто е било пазено с останалите по-важни документи на държавната архива...

Димитър ДЕЧЕВ
София, 10 октомври 1939 г.
Из увода към книгата

Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите

От стр. 8

че по никакъв начин не трябва да ходите на баня в сряда и петък. За това като се допитвате, ние ви отговаряме от своя страна с онова, което блахненият папа Григорий - апостолът на английското племе - е проповядвал, както четем, на римляните в една своя реч за Господния ден. Той именно казва: „До мене дойде вестта да ви е проповядано от извратени хора, че никой не трябва да се къпне в Господен ден; и действително, ако някой пожелае да се окъпе за велелепие на духа и за удоволствие, не позволяваме това да се извърши и в кой да е друг ден; но ако това се извърши заради нужда на тялото, не го забраняваме и в Господния ден, защото еписано: „Никой никога не е намразил своята плът, но я храни и съгрява“ (Еф. 5, 29), и пак еписано: „Грижите за плътта не превръщайте в похоти!“ (Рим. 13, 14). И тъй наистина оня, който забранява да се грижим за плътта в нейните похоти, позволява това в нейните нужди. Защото ако е грешно да си миеш тялото в Господния ден, не трябва тогава да си миеш в същия ден и лицето. Ако обаче това се позволява спрямо част от тялото, защо да се откаже това на цялото тяло, когато изисква нуждата? И тъй онова, което тоя отличен предстоятел и най-любим учител е позволил да се върши в Господния ден, който е по-свещен от останалите дни, ние наистина не го забраняваме в сряда и петък, като спазваме това именно различие, щото ако някой пожелае да се окъпе за веселие на духа и удоволствие, да не позволяваме да се извърши това нито в кой и да е друг ден, но ако става заради нужда на тялото, да не го забраняваме нито в сряда, нито в петък.

7. Вие искате да знаете освен това дали е позволено на чистия или нечистия да целува кръста Господен с мощите, когато разполага с него, или да го носи. Това е напълно позволено на оня, който е чист; защото какво друго се потвърждава в целувката освен любовта, от която всеки гори наблизо до него? А какво друго се изразява в носенето му освен умъртвяването на плътта или състраданието към близките? Наистина Господ ни е научил да го носим, но в сърцето си да го носим; обаче и с тялото си като го носим, по-лесно си спомняме, че трябва да го носим и в сърцето. Във всеки случай кръстът се произвежда от мъчение и като излага споменатият по-рано предстоятел, ние носим кръста Господен по два начини: или като изнуяваме плътта си чрез въздържание, или като считаме чрез състраданието към близкия неговата нужда за своя. И тъй целувайте кръста на Господа от уважение към страданието му; и спрямо любовта ви към него, ако нуждата изисква, вържавайте се със същата мисъл; носете го, но с най-голямо страхопочитание и с най-чис-

то тяло и сърце, тъй че никога да не изчезва от сърцето ви, т.е. винаги да изнуявате плътта си чрез въздържание и да считате чрез състраданието си нуждата на близките за своя. Защото оня, който проявява скръб в чужда нужда, носи в сърцето си кръста. Обаче на нечистия ние не позволяваме по никакъв начин да го носи, защото еписано: „Очистете

те се, вие, които носите съдовете Господни“ (Ис. 52, 11). Но никой съсед на Господа не е по-свещен от кръста Господен, който е бил достоен да носи самия Господ. Но на нечистия не е позволено и да го целува, защото чрез самото това обстоятелство, дето е нечист, той сам си свидетелства колко не обича умъртвяването на плътта; и следователно нека не целува кръста, който той не обича, за да не би да се каже и за него онова, което Господ казва за нечистите по един хулен начин чрез пророка: „Тоя народ Ме почита с устните си, а сърцето му стои далеч от Мене“ (Ис. 29, 13; Мат. 15, 8)...

(Следва)

Публикуваният текст е по „Фотий патриарх Константинополски до княз Борис; Папа Николай I до българите“, изд. „София - С. А.“, 1994 г., като в него „Папа Николай I до българите“ отговорите са по „Отговорите на папа Николай I по допитванията на българите. Responsa Nikolai I papa ad consulta Bulgarorum. Anno 866“. С. 1939, превод Димитър Дечев.

Димитър Дечев (1877-1958) е български учен, класически филолог, историк, епиграф, академик на БАН. Епиграфика е историко-филологическа и археологическа дисциплина, която изучава старите надписи - текстове, които не са написани с перо, а изрязани, издълбани или изписани с четка по старите стенописи и икони. Проф. Дечев следва и завърши (1896-1903) класическа филология в Германия - Лайпциг и Гьотинген, с докторат по класическа филология и философия. Специализира в Германия, Италия и Австрия. От 1914 г. е лектор по латински език в Софийския университет, през 1921 г. е вече доцент, а от 1928 г. е редовен професор и завеждащ катедра по латинска филология.

Цитатите от Библията и Евангелието са предадени според синодалното издание на Библията, София, 1993 г.

Малката арабка (1846 - 1878)

Провъзгласена за светица от папа Франциск в неделя, 17 май м.г., Мариам на Разпъната Исус (Mariam Bauardi), босонога кармилитка, е родена на 5 януари 1846 г. в Ибилин (бившия Абелин), Горна Галилея. Това селище с около 600 жители се намира на двадесетина километра от Назарет. Родителите на Мариам - Гире (Георги) Баuardi (от ливански произход) и Мария Кахин (от Дамаск), са католици. Единият от тях е от маронитски обред, другият - от гръко-мелхитски. От този брак се раждат 12 момчета и всички умират още в люлката. Тогава смелата майка взема решение да отиде заедно със съпруга си на поклонение във Витлеем, където да измолят от Дева Мария дъщеря, обещавайки да я нарекат Мариам и да поднесат на Бог толкова восьък, колкото тежи детето на тригодишна възраст. По-късно Божието провидение довежда във Витлеем изпросената от Света Богородица Мариам, за да основе там кармилски манастир.

На 15 януари 1846 г. детето е кръстено в източнокатолическа черквичка в Ибилин. Мариам израства в това селце в бедна, но щастлива семейства среда заедно с по-малкия си брат Булос (Павел), който се ражда две години след нея. Бащата и майката обаче

внезапно умират само с няколко дни разлика. Според ориенталския обичай Булос отива при леля си, а Мариам - при чично си в Александрия. Момиченцето е само на 3 години.

Семейството на чично е заможно и Мариам е гледана добре. Няколко удивителни факта от това време показват колко бързо малката Мариам израства духовно. От ранно детство тя повтаря: „Всичко минава! Какво сме ние? Нищета, прах, а толкова обичният Бог не е обичан!“

Макар по онова време Първо причастие да се дава на деца, навършили дванайсет години, Мариам получава първото причастие да го приеме тайно още на седемгодишна възраст. Впечатляващо е, че още от петгодишна възраст тя постига редовно всяка събота в чест на Безскверно зачатата Дева

Мария. Богородица заема особено място в живота ѝ, явявайки ѝ се често, предимно по време на монашеския ѝ живот, но също така и в ключови моменти от нейното юношество.

На тринаесетгодишна възраст чично ѝ урежда брак с брата на леля ѝ. Сгодена без своето съгласие, тя отказва да се омъжи, след като разбира в какво се състои нейната роля на съпруга. Решава да остане девица и открыто свидетелства за своето решение чрез символичен жест: след нощта, прекарана в молитва, по време на която Дева Мария ѝ обещава своето съдействие, тя поднася на чично си в присъствие на епископа, на своя изповедник и много гости от рязаните си коси, сложени върху табличка, украсена със златните бижута, които е получила от своя годеник. Това предизвиква огромното негодувание на чично и положението на Мариам в семейството се променя: тя става последна от служините в кухнята и с нея се отнасят грубо. Жестокости, удари, обиди следват едни след други, но те по-скоро я изпълват с радост. Нито владиката, нито изповедникът успяват да променят решението ѝ. Тази домашна драма трае около три месеца, когато Мариам решава да напише писмо до брат си, изразявай-

На стр. 10

Милостиви като Отеца

От стр. 7

хуваме от този кръст, от тази задача, която ни е дадена. Страхът от падане пречи на детето да проходи. Нека не се страхуваме от паденията, от кризите, от скандалите в Църквата; това я укрепва, това я чисти.

Вървенето е съпроводено с умора, слабост, рани, предизвикани от падането, това е част от човековостта. Прекалено силната Църква мен лично ме плаши, това я прави непророниаема и някак си далечна от грешника, различна от определението, което Ратцингер още като богослов й дава: „Общност от грешници, събрани в поднозието на Кръста, обединени от нуждата от прошка и спасение“.

И ще завърша с един последен оазис на милосърдие, с откъса от Евангелието от Иоан (вж. 21, 15-17), където Иисус трикратно питва Петър: „Симоне, обичаш ли Мене?“, а след отговора продължава: „Паси мите овци“.

Превел съм ви едно тълкование от големия датски протестантски богослов, литератор и философ Сърен Киркегор (S. Kirkgaard, Gli atti dell'amore, ed. Rusconi, Milano, 1983, p. 163).

Българският превод на фразата „Симоне Ионин, любиш ли Мене?“, повторена три пъти, не дава дълбочината и градациите, която съществува в гръцкия текст. Първият въпрос на Христос е по-скоро „Си-

мое, обичаш ли ме с любов пълна и безрезервна (agapas me pleon touton)“. Преди да изпита предателството, апостолът би казал „Обичам те безрезервно“. Но сега, когато е познал горчивата тъга на неверието, на драмата на собствената слабост, смирено отвръща: „Да, Господи! Ти знаеш, че Ти обичам“. Този път гръцкият глагол не е „agapas“, но „filo se“ - това е една любов тип приятелство или харесване. На италиански е преведено „Ti voglio bene“, а не „Ti amo“. Спомнете си тук низходящата градация от гръцките термини за любов: agape, filia, eros (вж. сп. „Християнство и култура“, бр. 4 от 2007 г.). Тоест, продължава Киркегор: „Господи, аз Те обичам с моята бедна човешка любов“.

Исус втори път настоява: „Симоне, обичаш ли ме (agapas me) с тази любов, с която искам да ме обичаш?“. Петър за втори път отвръща със смирената човешка любов: „Господи, обичам Te (filo se), както знам да обичам“. Третия път Исус само ще го попита „Симоне, обичаш ли ме? (fileis me)“. Симон раздира, че за Исус е достатъчна дори неговата бедна любов - единствената, на която е способен, и сякаш малко натъжен от въпроса, отвръща: „Господи, Ти знаеш, че Ти обичам“. Би могло да се каже, че Исус се приспособява към Петър повече, отколкото Петър към Исус. Господ показва Своята любов, понижавайки на три пъти изискванията на любовта си. Търси по-близки чувства, ако любов е прекалено, поне приятелство, ако любовта го плаши. Обичайки Петър, Исус показва как се обича човек. „Той не

казва: „Петре, трябва да се промениш, трябва първо да станеш друг човек, преди Аз отново да те обикна“. Напротив, Той казва: „Петър си е Петър и Аз го обичам, в краен случай ще се радвам Моята любов да му помогне да стане друг човек“. Любовта Христова е безграницна като любовта, подобаваща за заповедта на любовта, обичайки конкретния човек. Чисто човешката любов е винаги готова да регулира поведението си според това дали обичаният има или няма съвършенства. Докато християнската любов се помирява с всички несъвършенства и слабости на обучените и при всичките настъпили промени остава с него, обичайки човека пред себе си. Ако не беше така, Христос никога не би успял да обича. Че къде би намерил съвършения човек.“

Исус проси нашата любов без претенции - като при Петър - и пита всеки от нас обичаме ли Го наистина, ако не, поне да Го желаем, поне малко приятелство да проявим сред толкова безразличие, поне малко внимание да Му отдадем сред толкова студенина. Както просяк се радва и на петаче, така Бог оценява и тази наша малка и изстрдана любов, човешка, проявена в Негово лице към тези най-малките и нуждаещите се наши братя.

Нека всеки за себе си помисли дали и колко време и сили оставяме за Него, след като сме ги дали за всичко друго - все така важно и необходимо, и не чакаме ли често да срещнем „съвършения“ близък и едва тогава да придобием желание да му помогнем.

Отец Петко ВЪЛОВ

Тертулиан - баща на латинското богословие

Епохата, в която живее Квент Септимий Флоренс Тертулиан, се означава в богословската наука като латинско или класическо християнство. Тя обхваща първите 4-5 века след Въплъщението и Възкресението на Божия син, когато постепенно и окончателно се оформя канонът. Това е период, динамичен за житейската действителност и за културата, в който античното битие и мисловност съжителстват с християнското - в антагонизъм, но и в никаква степен на съгласие. Основата на философските познания е все още античната философия, към която се придръжат тогавашните учени и първите християнски богослови. Ранното християнство обаче изисква промяна в мисленето и нова светогледна доктрина, която неизбежно трябва да се свърже с античната. Така се заражда средновековната философия, чиято тематика е нова за времето си - тя се основава на Светото писание. Философите трябва да намерят начин да съвместят старото антично мислене с християнската доктрина. Първите философи, наречени вече апологети, са Атенагор, Юстин Мъченик, Тациан и т. н. Истината като цел на философското търсене в зараждащата

се християнска философия е богооткровена и записана в Светото писание, така че ролята на философията вече не може да бъде откривателска, а по-скоро е екзегетична. Така средновековната философия - както между впрочем и целокупната средновековна култура - е подчинена на един традиционализъм, който предлага повишено внимание към всичко ново, което има опасност да се окаже като заблуда и дори грях. Тъй като истините на Христовата вяра не винаги могат да се обяснят чрез участието на разума, средновековната философия е пронизана от една тънка нишка емоционалност. II в., когато първите апологети осъществяват начален синтез между езическото и християнското мислене, може да се счита за начало на средновековната философия. В XIV в. - Ренесанса - разумното изследване вече се различава от достъпното по вяра. Това е времето, считано за край на средновековната философия.¹

Християнството се разпространява с различна сила и степен в много страни в средиземноморския басейн, Източна и Средна Европа и Африка - родината на Тертулиан. В Африка то достига през II век и представлява особено явление за тази географска област. Най-силно е в Магриба (дн. Алжир, Тунис и Мароко). Тази област е римска, много обширна и населена с финикийци и карthagеници, говорещи латински. Африканската църква прежи-

вява бърз разцвет, който за съжаление е кратък - след идването на мюсюлманите тя се разпада окончателно. От тази Църква са излезли двама видни богослови - свети Киприян и свети Августин.²

Някои от лицата с особен принос в апологетичната християнска философия са канонизирани за светци. Тертулиан не е канонизиран, но е сред отците на Църквата. Съчиненията му са важни и интересни за философската наука. Той е роден в Картаген в 155 или в 160 г. в езическо семейство. Баща му е бил римски центурион. В младежките си години Тертулиан получава солидно образование, както е било прието за децата на видни и заможни граждани. След дипломирането си той става адвокат. В Картаген приема християнството в 193 или 195 г., даже е ръкоположен за превитер, но по-късно се премества в Рим и работи там като адвокат. Успоредно с адвокатската си дейност пише богословски съчинения, изпълнени със страстна полемичност, рязък тон, аскетична суворост, безпределна ревност към истината и безощадност към противниците.

Бележки:

1. Бояджиев, Ц. Философия на европейското средновековие. Философска фондация „Минерва“, София, 1994.
2. Беседа на о. Майнендорф - Патрология България, превод Кръстев, К. от интернет.

Мая ХИЛДЕГАРД
(Следва)

10 ИСТИНА
VERITAS
Брой 5 (1510)
май 2016 г.

От стр. 9

ки желание да отиде да живее с него при леля им. Изпраща писмото си по бивш слуга мюсюлманин, който се готови да замине за Назарет. Поканена на масата в дома му, тя спонтанно разказва за своята съдба, вследствие на кое то мюсюлманинът се разпалва от желание да я обърне в исламската вяра. След отказа ѝ той се нахвърля върху нея и прерязва гърлото ѝ с нож. След това я изнася навън и я оставя на улицата. Това става на 8 септември 1859 г.

Мариам се „събужда“ в „една бедна малка къщичка“ под грижите на „тайствена монахиня, облечена в синьо“, която зашивала раната на шията ѝ. През целия ѝ живот като последица от случилото се ѝ остава огромен белег на шията и заради това раняване гласът на Мариам е винаги малко приглушен - освен по време на екстазите, когато звуци съвсем ясно...

След месец „монахинята“, за която Мариам по-късно ще разбере, че е самата Дева Мария, ѝ дава няколко съвета, които се превръщат за момичето в програма на живота ѝ. Пророчески тя ѝ открива основните етапи на нейния живот и предсказва, че повече няма да види своето семейство. Напуска я в една черква в Александрия, докато Мариам се изповядва.

От този момент младото момиче заживява като скитник, криейки се от роднините си и работейки на различни места.

Отец Шлахцик, президентът на Полша Анджей Дуда и отец Роман (отляво наясно)

Златен кръст за отец Роман

Като голяма изненада приемахме полския химн. Той награди шест души: една възрастна жена със „Златен кръст - военен“, трима със „Златен кръст за заслуги“ (включително отец Роман), двама със „Сребърен кръст“. След награждаването дойде и моментът за речта на президента. Бяхме много изненадани от невероятното познание, с кое то държавният глава на Полша говореше за България. Особено че три пъти спомена Бургас! Той спомена и полското дружество „Владислав Варненчик“.

След официалната част преминахме в градината на посолството, където имахме възможност за личен разговор с президента и направихме сърдечни снимки. За нас, възрасенците, това беше паметен ден - ден за признателност към България и към нашата дълголетна мисия в страната.

Отец Михаил ШЛАХЦЯК, ОВ

на набожност към Свети Дух. Един ден Исус ѝ казал: „Ако искаш да Ме търсиш, познаваш и следващ, призовавай Свети Дух, Който просвещаваше учениците и Който просвещава всеки, който Го призовава. Истина ти казвам: Всеки, който ще призовава Свети Дух, ще Ме търси и ще Ме нации, неговата съвест ще бъде фина като полско цвете“.

И светицата наистина Го е призовавала от дълбините на сърцето си при всички обстоятелства. Често е молила тази молитва: „Дух Свети, вдъхнови ме! Любов Божия, разпали ме! По верния път води ме! Маријо, Майко, погледни ме и заедно с Исус благослови ме! От всяко зло, всяка илюзия, всяка опасност предпази ме!“. Когато е трябвало да се вземе някакво решение или да се разреши някакъв проблем, винаги е призовавала Свети Дух, и то простодушно като дете: „Ела, Утеша моя! Ела, Радост моя! Ела, мой Мир, моя Сила и моя Светлина! Ела и ме просветли, за да намеря Извор, в който ще мога да утоля жаждата си“.

Съзнавала е, че тя самата е неука много повече от другите и че е напълно зависима от Неговата светлина, че сама от себе си не би могла да знае нищо за Исус, нито за тайните на вярата. Живяла е със Свети Дух и с вярност е отговаряла на Неговите вдъхновения и така е станала за цялата Църква образец на живота в Него.

Кармил „Свети Дух“

Малката арабка (1846 - 1878)

Първо е слугиня в Александрия, после в Бейрут, където е уважавана и обичана, накрая работи в Марсилия. На 19 години ѝ, когато през май 1865 г. влиза в манастира на „Сестрите на свети Йосиф“. Мариам остава там като послушница две години, през които получава извънредната мистична благодат на стигмите: стигма на сърцето през август 1866 г., малко по-късно стигми на ръцете и краката, както и трънен венец. Остава вина ги смириена, наричайки себе си „малкото нищо“, искрено убедена, че стигмите ѝ са рани от проказа, от която смята, че се е заразила при поклонничеството си в Йерусалим.

Заради тези благодати сестрите от манастира решават да я отпратят. Но Провидението ѝ бди! Междуд временено учителката на послушничките получава от Рим пълномощие да влезе в Кармил в Помпей. Тя предлага на Мариам да я придружи и така се събъдват тайнствените думи, казани ѝ от Дева Мария: „Ти ще бъдеш първо дъщеря на свети Йосиф, после дъщеря на света Тереза. Ще вземеш дрехата на Кармил в един манастир, ще дадеш обетите си в друг и ще починеш в трети“.

Мариам влиза в Кармил в Помпей на 16 юни 1867 г., на празника на Пресвета Троица. Въпреки стигмите ѝ си е в отлично здраве и притежава уравнове-

сен характер. Отдава се щедро и от все сърце на работа в кухнята, в градината, в пералнята. На 27 юли приема монашеската дреха и името Мариам на Разпънатия Исус. Заради голямата ѝ любов към псалмите тя става хорова сестра, макар че не знае да чете и пише. Постепенно започва да се учи да чете на латински и френски език.

От трите години, прекарани в манастира в Помпей, най-забележителното събитие в живота на сестра Мариам е мистично раняване на сърцето ѝ на 24 май 1868 г. Тази благодат е последвана и от други извънредни явления и благодати, след които сестра Мариам получава дара да чете в сърцата, както и дара на пророчество.

На 19 ноември 1870 г. арабката заминала с група от пет сестри основателки за Индия, където основават кармилски манастир в Мангалор. В него тя полага тържествени обети на 21 ноември 1871 г. Заради неблагоприятни обстоятелства в общността сестра Мариам моли да се завърне във Франция; това става през 1872 г.

Второто ѝ пребиваване в Помпей трас три години и е белязано с големи мистични благодати: левитации, при които пее импровизирани хвалебствени песни на Бог, понякога непрекъснато в продължение на пет

Празният стол

Един стар човек се разболял тежко. Енорийският свещеник го посетил. Като влязъл в стаята му, забелязвал празен стол, поставен до леглото на болния. Попитал за какво му служи. Мъжът отговорил:

- Представям си, че самият Иисус седи на стола. Преди да влезете, аз говорих с Него... Много години имах проблем въобще да се моля. Един мой приятел обаче ми каза, че молитвата - това е разговор с Иисус. И оттогава си представям, че Иисус седи на стола срещу мен, аз говоря с Него и чувам Неговите отговори. Така нямам никакви проблеми с молитвата.

След няколко дни в енорийския дом дошла дъщерята на болния, за да съобщи, че баща ѝ е починал. Казала:

- Оставил го сам само за няколко часа. Когато се върнах, го намерих умрял, с глава, опряна до празния стол, който винаги искаше да е до него - легло.

Колко е важно да говориш снякото! Колко е трудно, когато нямаш никой до себе си! Бог винаги те изслушва и няма да те изостави! Ти също трябва да се грижи за другите - да не ги напускаш!

„Когато се чувстваш самотен, това не означава, че всички са те напуснали. Може би ти си ги напуснал!“

Отец Ян Твардовски

„Хиляди свещи могат да се запалят от една-единствена и животът на свещата няма да се скъси. Щастието никога не намалява от това, че е споделено.“

Буда

Чудно послушание

Това се случило в манастир в Русия. Един послушник развеждал из манастира различни групи посетители и им разправял за неговата история и за монашеството. Всички се възхищавали на неговите думи, знания и умения. Веднъж една жена толкова била впечатлена от младия човек, че след края на обиколката го изчакала, за да му каже няколко хвалебствени думи.

„Извинете - казала тя, - вие

толкова красivo говорите. Трябва да пишете книги, имате невероятен талант!“

На това станал свидетел игуменът на манастира. След няколко дни той повикал послушника и му казал:

- Утре отиди на гробището и първия покойник, когото донесат на гробището, ти ще го ругаеш!
- Как така, отче?
- Послушник ли си?
- Да, отче, ама...
- Тогава изпълни задачата! Бог да те благослови!

На следващия ден младият послушник отишъл на гробището. Там обаче се окказало, че първото погребение било на мафиот. Младежът се уплашил, но спазвайки послушанието, започнал да говори:

- В името на Отца, и Сина, и Светия Дух. Амин! О, този човек, колко той беше лош, какъв негодник и лъжец... Да не му е лека пръстта на този престъпник...

И все в този дух. Опечалените мафиоти се ядосали, подгонили монаха и той получил юмрук по лявото око.

Върнал се горичък в манастира. Игуменът сварил послушника в манастирската черква с голяма лъжица върху окото, разпитал го дали е бил на гробището и какво е станало там. После му дал нова задача:

- Утре пак ще отидеш на гробището. Но този път ще хвалиш.

Младежът се опитал да се измъкне от новото посещение на гробището, но настоятелят го благословил и си тръгнал.

На следващия ден той отново отишъл на гробището, като през цялото време се молел да няма погребение. Обаче още до входа на гробището забелязал нов гроб и стоящите там гробари. Отдалеч видял и кръста, и хората, придружаващи ковчега, които сякаш нещо били раздвоени. Но няマル време много да му мисли и подчинявайки се на послушанието, започнал да говори:

- В името на Отца, и Сина, и Светия Дух. Амин! О, този човек, колко той беше добър, не пиеше, не пушеше, той е за нас един светъл пример...

И все в този дух.

Хората обаче го приели като подигравка, понеже добре познавали покойника, който не бил никакъв светец. Опечалените подгонили послушника и той - като за баланс - получил удар по дясното око.

Върнал се отново горичък в манастира. Игуменът го назирал отново в манастирската черква - този път с голяма лъжица върху едното око и с черпак върху другото. Разпитал го дали е бил на гробището и какво е станало там. Ка то научил за случилото се, се поинтересувал:

- Когато руга покойника, той отговори ли ти?
- Не, отче.
- А когато хвали покойника, той отговори ли ти?
- Не, отче.

- Виждаш ли! Монахът трябва да бъде като мъртвец! Не бива да се вълнува нито когато го ругаат - и да се плаши, нито когато го хвалят - и да се надува!

Ние трябва да бъдем като скала или мъртвец - когато ни хулят или хвалят да не обръщаме внимание! Чувствата ни ограничават, но ако умеем да ги ползваме за добро и за искрена любов към хората, печелим живота си!

„Душите, подобно на почетата и растенията, също се нуждаят от дъжд, но по-различен - дъжд от надежда, от вяра, от нещо, заради което си заслужава да живее. Когато не вали такъв дъжд, всичко в душата умира, въпреки че тялото продължава да живее. За такъв човек би могло да се каже, че тялото му някога е имало душа.“

Паул Коелю

„Някои хора преминават дълго, но незабелязано през живота ни. Други спират за миг, обаче оставят дира в сърцата ни и после никога не можем да бъдем същите.“

Мъдрост

„Животът не е поемал към нас задължение да осъществява мечтите ни. Трябва да вземем, каквото ни предлага, и да сме благодарни, защото и по-лошо би могло да бъде.“

Маргарет Мичъл

**Отец Михал ШЛАХЦЯК, ОВ
Из „Чуто и предадено
нататък“**

Йорданският крал финансира реставрацията на базиликата на Божи гроб

С кралски едикт, публикуван на 10 април, кралят на Йорданския Абдула II оповести решението си да финансира реставрацията на параклиса с гроба, където е бил положен Иисус, нариращ се в базиликата „Възкресение“ на Божи гроб. За инициативата е информиран с писмо гръко-православният патриарх на Йерусалим Негово Благенство Теофил III.

Реставрацията бе оповестена преди две седмици от трите християнски деноминации, които си поделят юрисдикцията над базиликата: гръко-католиците, францисканците от Кустодията на Светата земя и арменците.

Съществува вече проект за

реставрация, разработен от Техническия университет в Атина, по който има съгласуваност между всички страни. Работата трябва да продължи осем месеца и да завърши в началото на 2017-а. До този момент се говореше, че реставрацията ще бъде финансирана от трите деноминации, от дарения, отпуснати от гръцкото правителство, и от частни дарители.

Хашемитският кралски едикт бе приветстван от патриарх Теофил III като жест на голяма щедрост: „Негово Величество крал Абдула въплътва не само на думи, но и на дело съжителството между мюсюлманите и християните в целия свят и по-специално в Светата земя. Ролята на Йорданския за закрилата на християнското присъствие в Светата земя е ясно и неоспоримо“, подчертава гръко-православният патриарх. „Крал Абдула - продължава той - води усили-

ята на всички йорданци в посъянето на семенца на любов и братство между мюсюлманите и християните в тази епоха, в която сектантските войни унищожават цели народи.“

Хашемитският крал носи титлата „настойник и попечител на светите християнски и мюсюлмански места в Йерусалим“, която е още от времето на така наречения Пакт на Омар - споразумение, подписано през 637 г. при превземането на Йерусалим от арабите. В него халиф Омар, втори правоприемник на пророк Мохамед, проявява почит към базиликата „Възкресение“, оставяйки я за култа на християните, вместо да я превърне в джамия. Благодарение на този фундаментален жест на халифа, базиликата на Божи гроб оцелява като християнско култово място сред многобройните превратности в дългата история на Йерусалим.

ЧАСТ ТРЕТА Животът в Христос

Раздел първи Призванието на човека:

Живот в Духа

Глава втора Човешката общност

Член 1 Личност и общество

II. Вътрешно обръщане и общество

„Животът в обществото трябва да се разглежда преди всичко като реалност от духовен порядък. В действителност той е обмен на знания в светлината на истината, упражняване на права и изпълнение на задължения, импулс за търсене на моралното благо, общение в благородното наслаждаване на красивото във всичките му законни изрази, постоянно предразположение да се предава на близния най-доброто от себе си и общ стремеж към постоянно духовно обогатяване. Това са ценностите, които трябва да въодушевяват и ориентират културната дейност, икономическия живот, социалната организация, движенията и политическите режими, законодателството и всички други изяви на социалния живот в неговото постоянно развитие“ (IOANNES XXIII, Litt. enc. Pacem in terris, 36: AAS 55 (1963) 266).

1887 Преобръщането на средства и цели (Вж. IOANNES PAULUS II, Litt. enc. Centesimus annus, 41: AAS 83 (1991) 844), което води до разглеждане като последна цел на това, което е само средство за постигането му, или до разглеждане личностите само като средства за постигането на определена цел, създава несправедливи структури, които „правят трудно и практически невъзможно едно християнско поведение, съобразено със заповедите на Божествения законодател“ (PIUS XII, Nuntius radiophonicus (1 iunii 1941): AAS 33 (1941) 197).

1888 Затова трябва да се прибегне към духовните и моралните способности на личността и към постоянната необходимост от нейното вътрешно обръщане, за да се получат социални промени, които действително да са ѝ в помощ. Призната предимство на обръщането на сърцето ни най-малко не изключва, а напротив, налага задължението да се внесат в институциите и в условията на живот, когато те предизвикват грех, подходящи преустройства, които да се съобразяват с правните норми и благоприятстват доброто, вместо да му пречат (Вж. CONCILIO VATICANUM II, Const. dogm. Lumen gentium, 36: AAS 57 (1965) 42).

1889 Без помощта на благодатта хората не биха „открили пътеката, често пъти тясна, между подлостта, отстъпваща пред злото и насилието, което, вярвайки, се бори против тях, всъщност ги утежнява“ (IOANNES PAULUS II, Litt. enc. Centesimus annus, 25: AAS 83 (1991) 823). Това е пътят на любовта, т.е. любовта към Бога и към близния. Любовта е най-голямата социална заповед. Тя зачита близния и неговите права. Тя изисква практикуване на справедливостта и самия да прави способни за това. Тя вдъхва живот на себеотдаване: „Който поисква да спаси душата си, ще я погуби, а който я погуби, ще я оживи“ (Лк. 17, 33).

Накратко

1890 Съществува известна прилика между единството на божествените лица и братството, което хората трябва да установят помежду си.

1891 За да се развива съобразно природата си, човешката личност се нуждае от социален живот. Някои общества като семейството и държавата съответстват по-непосредствено на човешката природа.

1892 Човешката личност е и трябва да бъде начало, субект и цел на всички обществени институции (CONCILIO VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 25: AAS 58 (1966) 1045).

1893 Трябва да се насьрчава свободното и широко участие в асоциации и институции.

1894 Според принципа на спомоществователството нито държавата, нито някоя по-голяма общност трябва да се намесва в инициативата и в отговорността на лицата и на междуните структури.

1895 Обществото трябва да благоприятства за упражняването на добродетелите, а не да пречи на това. То трябва да се вдъхновява от една справедлива иерархия на ценности. 1896 Там, където грехът покварява социалния климат, трябва да се призовават сърцата към вътрешно обръщане и към Божията благодат. Любовта води до справедливи реформи. Няма разрешение на социалния въпрос извън Евангелието (Вж. IOANNES PAULUS II, Litt. enc. Centesimus annus, 5: AAS 83 (1991) 800).

Член 2

Участието в обществения живот

I. Властта

1897 „В обществото не би имало ред и плодотворност без хора, законно облечени с власт, които да осигуряват опазване на институциите и да се грижат в достатъчна степен за общото благо“ (IOANNES XXIII, Litt. enc. Pacem in terris, 46: AAS 55 (1963) 269).

Из „Катехизис на Католическата църква“

11 ИСТИНА
VERITAS
Брой 5 (1510)
май 2016 г.

Милосърдие и интеграция - това е основното ядро в постсинодалното Апостолическо наследство „Amoris Laetitia“ („Радостта от любовта“) от папа Франциск. Документът съдържа резултатите от двата синода за семействата, свикани от папа Франциск през 2014 и 2015 г., чито заключителни доклади са широко цитирани заедно с документите и учението на неговите предшественици и многобройните катехистични поучения на самия Бергольо. Както и при други папски документи, в „Amoris Laetitia“ Светият отец се позовава на приноса на различните епископски конференции в света и цитира видни личности като Мартин Лутер Кинг и Ерих Фром.

Апостолическото наследство е разделено на девет глави и е посветено на любовта в семейството. Папата подчертава значението и красотата на семейството, базирано на неразрывната връзка между един мъж и една жена, но същевременно засяга и трудностите на някои хора - като разведените и повторно склучилите брак, и наследчава църковните пастири към дълбок размисъл.

1. Светлината на Словото

Позававайки се на заглавието на първата глава на своето апостолическо наследство, папата развива размишлението си, изхождайки от Свещеното писание, позававайки се по-специално на псалм 128, характерен както за еврейската брачна литургия, така и за християнската. Библията - посочва папа Франциск - „е наследена от семейства, от поколения, от истории на любов и семейни кризи“ (AL 8) и изхождайки от този факт, може да се отбележи, че семейството не е един абстрактен идеал, а „изкусна задача“ (AL 16), изразена в нежността, но която се съпоставя и с греха още от началото, когато любящата връзка се превръща в господство (AL 19). Ето защо Словото Божие „не се проявява като последователност от абстрактни текстове, а като спътник и за семействата, които са в криза или преминават през страдания, и им показва целта на тяхното пътуване“.

2. Реалност

и предизвикателства за семействата

Папата припомня многобройните предизвикателства за съвременните семейства: от миграционния феномен до идеологическото отричане на пола (джендър идеологията); от културата на временното до мисленето против раждаемостта и биотехнологите в сферата на прокреацията; от липсата на работа и дом до порнографията и злоупотребата с малолетни; от вниманието към хората с увреждания до уважението към възрастните; от юридическата деконструкция на семейството до насилието срещу жените. „Без вслушване в действителността не е възможно да се разберат нито изискванията, нито призовите на Свети Дух“, отбелязва папата. Също така и крайният индивидуализъм прави много трудно себедаряването. Затова папа Франциск настоява, че е необходимо да се даде пространство за формирането на съзнанието на вървачите: „Призвани сме да формираме съзнани-

ето, а не да претендирате да го заменим. Иисус предлагаше взискателен идеал, но никога не губеше близостта и състраданието си към слабите хора като самарянката и прелюбодейката“.

3. Призванието на семейството: поглед, отправен към Иисус

Трета глава е посветена на някои съществени елементи от учението на Църквата за брака и семейството. Тази глава е от особена важност, защото в своите 30 параграфа илюстрира призванието на семейството според Евангелието - така както е прието от Църквата през времената - преди всичко за нерастрогваемостта и сакралността на брака, на предаването на живота и възпитанието на децата. Папата цитира обширно Съборната консти-

туция Gaudium et spes, енциклика Humanae vitae на Павел VI и апостолическото наследство на Йоан-Павел II Familiaris consortio. Относно нерастрогваемостта на брака папа Франциск уточнява, че „бракът не трябва да бъде разбieran като игра, а Тайнството не е празен ритуал или социална спогодба, а дар за освещаването и спасението на съпрузите“. Голямата стойност на живота, настоява папата, „е неотменимото право на живот на неродениите“, подчертавайки моралното задължение към въздържание по съвест за здравните работници, правото за естествена смърт и категоричното отхвърляне на смъртната присъда.

4. Любовта в брака

Четвъртата глава засяга любовта в брака, като папата цитира „химна на любовта“ на свете Павел (Кор. 13, 4-7). Психологическото задълбочаване навлиза в емоционалния свят на съпрузите - позитивно и негативно, - както и в еротичния аспект на брачната любов. Папата създава, че ежедневната любов е враг на идеализма, като изтъква, че „двамата съпрузи не могат да поемат тежестта да възпроизведат по съвършен начин съюза между Христос и Неговата църква“, тъй като бракът включва един „динамичен процес, който постепенно нараства с прогресивното интегриране на Божиите дарове“. Папата прави много дълбоко размишление за „трансформацията на любовта“: „Физическият облик се променя и любовното привличане не отслабва, но се променя - с течение на времето сексуалното желание може да се трансформира в желание за интимност и съучастничество“. „Не можем да си мислим, че ще изпитваме същите чувства цял живот, но можем да имаме стабилен общ проект, да полагаме усилия да се обичаме и живеем единени, докато смъртта не ни раздели, и да живеем винаги в дълбока интимна връзка.“

5. Плодотворната любов

В пета глава папа Франциск говори за плодовитостта и продуктивността на любовта, говори за дълбокото духовно и психологично приемане на новия живот, за очакването по време на бременността, за любовта на майката и бащата. Но също и за по-широкия смисъл на плодовитостта, за осиновяванията, за приемането на приноса на семействата в наследчаване-

то на „културата на срещата“, за семеен живот в широк смисъл, за присъствието на близките, роднините и приятелите. Amoris laetitia не взима под внимание „единочленните“ семейства, защото създава, че семейството е мрежа от широки взаимоотношения. Самата мистика на Тайнството на брака притежава дълбок социален характер (AL 186). В лоното на това социално измерение от особена важност според папа Франциск е специфичната роля на взаимоотношенията между младите и възрастните, както и взаимоотношенията между братята и сестрите, които са определени от него като „обучение за израстването във взаимоотношенията с другите“.

6. Някои пастирски перспективи

В шеста глава папата засяга

репва, не го подготвя да се справя с предизвикателствата. Това, което е важно е да създаде у детето с много любов, е процесът на съзряване на неговата свобода, на подготовка за цялостно израстване, на изграждане на истинска самостоятелност“ (AL 260).Що се отнася до сексуалното възпитание, папата предупреждава да се внимава с израза „безопасен секс“, защото, подчертава той, „предава негативна нагласа към естествената прокреативна цел на сексуалността, сякаш евентуалното дете е враг, от който трябва да се пазим. По този начин се наследчава нарцистката агресивност вместо приемането“ (AL 283).

8. Придружаване, дълбока преценка и интегриране на слабостта

Осма глава е призив към милосърдие и пастирски размисъл относно ситуации, които не отговарят изцяло на предло-

може да бъде като помощ в църковните тайнства“, защото „изповедалната не трябва да бъде изтезателна зала“, а Евхаристията „не е премия за съвършението, а храна за слабите“.

Моралните закони не са камъни

Папа Франциск подчертава, че е „изключително важно гарантирането на условия за смирение, резервираност, любов към Църквата“, за да се избегнат „погрешни послания“ - сякаш Църквата проповядва един двоен морал или тайнствата са привилегия, която може да се получи в замяна на услуги. Вярно е, че не може да се вземе предвид действието на един човек само на базата на закона, но е вярно също, че моралните закони не могат да бъдат „камъни“, които да се хвърлят срещу вървачите. Въпреки това Църквата не трябва по никакъв начин да се отрича да

Милосърдие и интеграция за всички семейства

тиция Gaudium et spes, енциклика Humanae vitae на Павел VI и апостолическото наследство на Йоан-Павел II Familiaris consortio. Относно нерастрогваемостта на брака папа Франциск уточнява, че „бракът не трябва да бъде разбieran като игра, а Тайнството не е празен ритуал или социална спогодба, а дар за освещаването и спасението на съпрузите“. Голямата стойност на живота, настоява папата, „е неотменимото право на живот на неродениите“, подчертавайки моралното задължение към въздържание по съвест за здравните работници, правото за естествена смърт и категоричното отхвърляне на смъртната присъда.

4. Любовта в брака

Четвъртата глава засяга любовта в брака, като папата цитира „химна на любовта“ на свете Павел (Кор. 13, 4-7). Психологическото задълбочаване навлиза в емоционалния свят на съпрузите - позитивно и негативно, - както и в еротичния аспект на брачната любов. Папата създава, че ежедневната любов е враг на идеализма, като изтъква, че „двамата съпрузи не могат да поемат тежестта да възпроизведат по съвършен начин съюза между Христос и Неговата църква“, тъй като бракът включва един „динамичен процес, който постепенно нараства с прогресивното интегриране на Божиите дарове“. Папата прави много дълбоко размишление за „трансформацията на любовта“: „Физическият облик се променя и любовното привличане не отслабва, но се променя - с течение на времето сексуалното желание може да се трансформира в желание за интимност и съучастничество“. „Не можем да си мислим, че ще изпитваме същите чувства цял живот, но можем да имаме стабилен общ проект, да полагаме усилия да се обичаме и живеем единени, докато смъртта не ни раздели, и да живеем винаги в дълбока интимна връзка.“

5. Плодотворната любов

В пета глава папа Франциск говори за плодовитостта и продуктивността на любовта, говори за дълбокото духовно и психологично приемане на новия живот, за очакването по време на бременността, за любовта на майката и бащата. Но също и за по-широкия смисъл на плодовитостта, за осиновяванията, за приемането на приноса на семействата в наследчаване-

тиято от Господ. Папата използва три много важни понятия: придружаване, дълбока преценка и интегриране, които са фундаментални за посрещането на комплексни или нередни ситуации. Относно семействата в трудна ситуация папата изтъква, че „не може да се очаква апостолическото наследство да бъде възприемано като нова канонична норма, приложима при всички случаи“. Затова църковните пастири трябва да наследчават сакралната християнски брак като изключителен съюз, свободен и верен между един мъж и една жена. Същевременно трябва да приемат, придружават и интегрират с милосърдие трудни ситуации. „Пътят на Църквата е винаги пътят на Иисус: милосърдие и интегриране“, онзи път, по който тя не осъждат, но излива Божието милосърдие „на всички хора, които го желаят с искрено сърце“, защото по логиката на Евангелието „никой не може да бъде осъден вечно“.

Не обща канонична норма, а отговорна преценка за всеки отделен случай

Апостолическото наследство препоръчва да се интегрират всички, дори и разведените, възприети повторно в брак, които могат да участват в живота на общността чрез социални ангажименти или молитвени срещи. Папата насочва вниманието към сегашните литургични и пастирски изключения, които могат да бъдат преодолени с „подходяща прозорливост“, за да могат разведените, повторно склучили брак, да не се чувстват като отчленени. „Не съществуват прости рецепти - подчертава папата. - Може единствено да се наследчи едно отговорно разграничаване на отделните случаи, защото нивото на отговорност не е единакво за всички.“

Евхаристията не е премия за съвършението, а храна за слабите

Папата се спира и на спазването на църковните тайнства за разведените и повторно склучилите брак. „Пастирската преценка може да признае, че в една особена ситуация „липса тежка вина“, следователно „не е необходимо последствията от една канонична норма да бъдат винаги едни и същи при всички случаи“. Папа Франциск отбелязва също, че „в някои случаи помощта на Църквата в трудни ситуации

предлага цялостния идеал на брака. Ето защо, без да се омаловажава евангелският идеал, трябва да се приеме „логиката на състраданието към уязвимите хора“ според „първенството на милосърдната любов“, която не поставя условия на Божието милосърдие, а разбира, прощава, придружава и интегрира.

9. Съпружеска и семейна духовност

Последната глава на Amoris laetitia е посветена съпружеската и семейната духовност, „изградена от хиляди реални и конкретни жестове“ (AL 315). Красноречиво се посочва, че „онези, които имат дълбоки духовни желания, не трябва да чувстват, че семейството ги отдалечава от израстването в живота на Духа, а че е път, който Господ използва, за да ги отведе до върховете на мистичното единение“ (AL 316). Всичко, „моментите на радост, почитка или празник, но също и сексуалността се преживяват като участие в пълния живот на Христовото възкресение“ (AL 317). Папата говори и за молитвата в светлината на Пасхата, за духовността на еклектизма и свободата любов в предизвикателството и в стремежа да се остане заедно, отразявайки предаността на Бог (AL 319). И накрая „духовността на грижата към другия, утехата и стимула“. „Целият семеен живот е едно милосърдно „пасище“. Всеки с грижа рисува и пише в живота на другия“, пише папата (AL 322), който отбелязва, че е „дълбок духовен опит да се съзерцава всеки близък човек с очите на Бог и да се разпознае в него Христос“ (AL 323).

В заключителния параграф папа Франциск посочва: „Нито едно семейство не е съвършено, а изисква постепенно развитие на своите способности да общава. Всички сме призвани да поддържаме жив стремеж към нещо, което преминава ограничения, и всяко семейство трябва да живее в този постоянно стремеж“. Затова папата призовава семействата: „Нека вървим напред, нека продължаваме да вървим напред. Нека не губим надеждата заради нашите ограничения, нека не се отказваме да търсим пълнотата на любовта и общението, кое-то ни бе обещано“ (AL 325).